

Riksdagens protokoll

2007/08:18

Tisdagen den 30 oktober

Kl. 13.30 – 15.57

18.00 – 18.56

Protokoll
2007/08:18

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 23 och 24 oktober.

2 § Återkallelse av motion

Andre vice talmannen anmälde att Lars Wegendal (s) i skrivelse den 26 oktober återkallat den av honom väckta motionen 2007/08:K6 Tv – tillgänglig för alla Tillstånd för digital marksänd tv.

Andre vice talmannen meddelade att talmannen avskrivit denna motion.

Skrivelsen lades till handlingarna.

3 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Interpellation 2007/08:59

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:59 Försäljning av JAS Gripen till Thailand
av Hans Linde (v)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 november 2007.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresa.

Stockholm den 22 oktober 2007

Utrikesdepartementet

Ewa Björling

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Hillevi Larsson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att ungdomar och grupper med låga inkomster ska ha möjlighet att efterfråga ett eget boende i storstäderna och i synnerhet i innerstäderna. Interpellanten har även frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att den rådande utvecklingen inte ska skapa ökade klyftor mellan olika socialgrupper i samhället med avseende på val av boendeområde.

Regeringens svar på dessa frågeställningar är dels en jobbpolitik som syftar till att bryta utanförskapet och få fler personer i arbete, dels en bostadspolitik som syftar till att förbättra bostadsmarknadens funktions-sätt.

Regeringens satsningar inom jobbpolitiken omfattar bland annat särskilda insatser för att bekämpa ungdomsarbetslösheten. Under det senaste året har den öppna arbetslösheten sjunkit kraftigt. Vi har fler sysselsatta än någonsin, och ungdomarnas situation på arbetsmarknaden har förbättrats avsevärt. På ett år har den öppna arbetslösheten bland ungdomar mellan 16 och 24 år minskat från 13,7 till 11,5 procent. En anställning ger ökade möjligheter att efterfråga en bostad och att etablera sig på bostadsmarknaden i den upplåtelseform som man själv önskar.

Den generella målsättningen med regeringens bostadspolitik är att få till stånd en fungerande bostadsmarknad med långsiktigt stabila villkor för ägande och byggande av bostäder där snedvridande subventioner och detaljregleringar avskaffas. Denna inriktning förbättrar möjligheterna för bostadsbyggande oavsett upplåtelseform och ägarkategori. Vidare vill regeringen underlätta etablering på bostadsmarknaden och öka hushållens möjligheter att välja det boende som man själv vill ha.

Valfriheten på bostadsmarknaden ska förstärkas och möjligheterna att äga den egna bostaden ska underlättas. Stöd inom bostadssektorn ska främst riktas till hushållen. Regeringen har därför infört kommunala hyresgarantier för de hushåll som har svårt att få hyreskontrakt, och för dem som köper bostad för första gången föreslår regeringen så kallade förvärvsgarantier.

Genom en lagändring har kommunerna nu möjligheter att ställa ut hyresgarantier för att stödja de hushåll som inte lyckats etablera sig på bostadsmarknaden. Regeringen avsätter 100 miljoner kronor årligen för ett statligt bidrag till de kommuner som väljer att ställa ut kommunala hyresgarantier.

I budgetpropositionen för 2008 har regeringen lagt fram ett förslag om förvärvsgarantier. Förslaget innebär att staten från och med den 1 mars 2008 ska kunna ställa ut kreditgarantier till kreditinstitut som lånar ut pengar till enskilda för förvärv av bostad. Syftet med garantin är att underlätta etablering och skapa ökad valfrihet för konsumenterna på bostadsmarknaden. Genom förvärvsgarantierna får förstagångsköpare, som exempelvis unga vuxna, och hyresgäster som vill ombilda till bostadsrätt bättre förutsättningar att skaffa sig en ägd bostad.

Avslutningsvis vill jag poängtera att regeringens bostadspolitiska ambition, att få till stånd en fungerande bostadsmarknad, omfattar samtliga upplåtelseformer. Regeringen anser att hyresrätten som upplåtelse-

Anf. 2 HILLEVI LARSSON (s):

Fru talman! Jag har skrivit den här interpellationen för att situationen blir alltmer desperat. Vi märker hur trycket ökar, inte minst i storstadsregionerna. Det är låginkomsttagarna som hamnar mest i kläm, inte minst ungdomar. I den här situationen måste man titta på vad det finns behov av. Det är väldigt uppenbart att det största behovet är billiga hyreslägenheter. Det är där trycket är som störst, och det är där människor har svårast att komma till. När det gäller bostadsrätter, villor och radhus är priserna visserligen upptrissade, men de som har råd att efterfråga de formerna har mycket lättare att ta sig in. De som inte har den möjligheten har väldigt stora problem.

Det här som kallas snedvridande subventioner och detaljregleringar handlar just om att få fram billiga hyresrätter som folk har råd att bo i. Dessa måste bli fler, och man måste göra vad man kan för att få ned hyrorna. Det som då kallas snedvridning har faktiskt lett till att det har byggts många hyresrätter de senaste åren just på grund av det stöd från samhället som har funnits, byggstöd, för att få till stånd det här. Verkligheten är tyvärr så krass att byggherrarna ser på det här utifrån att de ska få sina byggprojekt att gå runt. Ser de att de inte får någon lönsamhet i projektet bygger de hellre bostadsrätter, villor och radhus än billiga hyresrätter. Självklart kan man även tänka sig dyra hyresrätter, men dem kan ju inte låginkomsttagare efterfråga. Redan i dag ser man ju att det är en drastisk minskning av byggandet av hyresrätter. Det är det som jag ser som det mest allvarliga med regeringens politik.

Jag tycker inte heller riktigt att jag har fått svar på mina frågor. Jag ställde ju frågan om hur ungdomar och grupper med låga inkomster ska kunna efterfråga ett eget boende i storstäderna – och i synnerhet i innerstäderna. Der var ju den första frågan. I stället gör man nu så att man säljer ut allmännyttan, som har garanterat att även människor med normala och låga inkomster kan bo i innerstaden i de större städerna. Det är alltså en stor risk att sälja ut, och även ombildningar av hyresrätter till bostadsrätter är en stor risk. Då minskar man beståndet av hyresrätter, och risken är ju också att priserna i framtiden trissas upp även där så att låginkomsttagarna helt enkelt inte kommer in i innerkärnorna i staden.

Den andra frågan som jag ställde var hur vi ska kunna minska klyftorna mellan olika socialgrupper så att det inte blir en uppdelning i olika boendeområden. Den uppdelningen ser vi redan i dag, och jag upplever att den håller på att förstärkas hela tiden. Jag skulle vilja säga att jag över huvud taget inte har fått något svar från regeringen på just den frågan, alltså om segregationen, som det kallas, på bostadsmarknaden.

Sedan vill jag säga något om de hyresgarantier som nämns, alltså att man från offentligt håll garanterar hyran för låginkomsttagare eller människor som inte har fast jobb. Det är bra, men det är fel, tycker jag, att det är frivilligt för kommunerna. Jag tycker att det borde vara obligatoriskt. Det här med förvärvsgarantier handlar om att garantera ett lån för låginkomsttagare som inte har de ekonomiska möjligheterna eller, framför allt, som inte blir beviljade ett lån.

Svar på
interpellationer

Jag vill säga att det kan finnas fördelar med det här, men det finns också många nackdelar. Framför allt detta att man inte gör någonting när det gäller hyresrätterna innebär att man ytterligare ger sig på hyresrätten som boendeform.

Anf. 3 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Det är en intressant interpellation som Hillevi Larsson har skrivit. Den tar upp viktiga frågor. Problemet är den situation som vi fick överta på bostadsmarknaden med 200 000 människor i bostadskö i Stockholm. Vi har en situation där vi strukturellt i Sverige bygger för ungefär 3 procent av bruttonationalprodukten. I våra grannländer bygger man för ungefär 6 procent av bruttonationalprodukten.

Det är sviterna av det som egentligen är grunden till Hillevi Larssons interpellation. Varför har vi fört en bostadspolitik i Sverige som har lett till att det har byggts ungefär hälften så mycket per invånare som i Danmark, Finland och Norge? I Norge har man byggt nästan lika många bostäder för hälften så många norrmän som vi har byggt i Sverige för dubbelt så många svenskar.

Det är sviterna av detta, fru talman, som vi nu diskuterar.

Det behövs billiga hyresrätter i innerstäderna, säger Hillevi Larsson. Då talar vi inte om nyproduktion utan om lägenheter som är begagnade. De blir lediga för unga människor endast om det byggs sådant som de som bor i de små lägenheterna vill flytta till. Att bygga nya lägenheter i innerstäderna är ingen lätt uppgift. Det inser vi alla.

Hillevi Larsson säger att hyresrätterna är på undantag i Sverige. Vi har 1,4 miljoner hyresrätter i vårt land. Ryktet om hyresrätternas död är betydligt överdrivet. Det är egentligen enbart i Storstockholm som det byggs fler bostadsrätter än hyresrätter. I Storgöteborg och Stormalmö byggs det ungefär lika många bostadsrätter som hyresrätter. I hela övriga landet byggs det 65 procent fler hyresrätter än bostadsrätter. Situationen är inte så mörk som Hillevi Larsson gör den till.

Det verkliga utanförskapet är när man är arbetslös. Där har vi ett stort bekymmer. Den arbetslöshet som har rått i vårt land, inte minst bland ungdomar, konstituerar de stora klyftorna och det stora utanförskapet. Där har vår regering vidtagit ett antal åtgärder som har gett resultat.

Ombildning från hyresrätt till bostadsrätt förekommer, men inte alls i den omfattning som man har befarat från bland annat Hillevi Larssons sida. Stockholms stad har ombildningskontor i Rinkeby till exempel. Det är en medveten politik för att försöka stabilisera områden som tidigare har haft en väldigt stor genomflyttning. Vi tror att det är viktigt att det finns möjlighet för den som har fått fast mark under fötterna att också känna den trygghet som det innebär att äga sin bostad.

Jag tror att ägarlägenheter kommer att spela en viktig roll. Det kommer också att innebära att det investeras mer i bostäder. På så vis ökar den rörlighet på bostadsmarknaden som gör att de mindre, billiga lägenheterna i innerstäderna kan bli frigjorda för unga medborgare som söker just en sådan bostad.

Anf. 4 HILLEVI LARSSON (s):

Fru talman! Det intressanta är att titta på hur verkligheten ser ut. Det är ett faktum att byggandet av hyresrätter har minskat. Det är ett faktum

på alla håll. Inte minst i Malmö, som jag kommer ifrån, har minskningen varit väldigt tydlig. Det har ett starkt samband med regeringens omläggning av politiken.

Det är viktigt att se till syftet med det man gör. Om man uppnår ett gott syfte med den förda politiken tycker jag att man ska tänka sig för innan man avvecklar den. Under de senaste åren har vi sett ett ökat byggande av hyresrätter. Jag håller med om att det innan dess var alldeles för dåligt. Då inrättades stöd för att uppmuntra till byggande av billiga hyresrätter. Det kom till mer byggande. Nu minskar det igen.

Det är synd att man dömer ut de instrument vi har som politiker att försöka tillgodose de behov som medborgarna har.

När det gäller att äga sin lägenhet vill jag säga att många studenter redan har tagit lån. Återbetalningskraven är sådana att det är ganska tufft att ta lån. Det är inte riktigt realistiskt att man dessutom ska ta lån för att köpa en bostadsrätt i en stad där man kanske bara ska bo några år. Ofta flyttar ju studenter till den stad där man studerar. Det som ungdomar och studenter efterfrågar är billiga hyreslägenheter som de kan bo i medan de studerar på en ort.

Regeringen har inte kommit med någon lösning på det problemet. Mycket handlar om att öka ägandet, väldigt lite om hyresrätter.

Rörligheten på bostadsmarknaden och även på arbetsmarknaden är helt beroende av att det finns hyreslägenheter, inte minst i storstadsregionerna.

En del av regeringens nya politik är att man från dag ett när man blir arbetslös ska vara beredd att flytta för att ta ett nytt jobb. Då är man ju helt beroende av att få en lägenhet. Många har inte fasta jobb. Det gäller även dem som har jobb. Det blir svårt ekonomiskt och när det gäller att få lån.

Jag tror att man bör se över tryggheten på arbetsmarknaden och se till även den sidan av saken. Självklart gäller det även boendesituationen.

Det är egentligen ganska enkelt. Det handlar om att lyssna till vad människor vill ha. Det stora behovet är hyreslägenheter som ligger relativt centralt, nära där man arbetar, till rimliga priser.

Trycket på bostadsmarknaden är otroligt hårt. Det leder till att det är svårt att komma till. Vi får stora klyftor där vissa kan välja och vraka, andra får vänta och stå utanför. Många flyttar runt på andrahandskontrakt. Regeringen har avvisat att det ska bli ännu mer lönsamt att inhysa låginkomsttagare i sin lägenhet och hyra ut ett rum till exempel till en student. Det är ingen ultimät lösning med tanke på att många studenter är i 25–30-årsåldern och till och med har börjat bilda familj.

Jag skulle vilja se att man kom till grundfrågan, nämligen hyresrätter. Det är där behoven finns. Det enda som finns är hyresgarantier, men det är frivilligt för kommunerna. Det borde vara obligatoriskt.

Jag skulle gärna vilja ha svar på detta. Nyckeln till att minska segregationen är att ungdomar kan bo även i staden och inte utanför.

Anf. 5 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Byggandet av hyresrätter minskar, säger Hillevi Larsson. Det stämmer såtillvida att vi ser en nedgång mellan Boverkets prognos i maj och den i september. Vad ser vi där? Vi ser att i den högkonjunktur som vi nu befinner oss i har det varit en boom i bostadsbyggandet och

Svar på
interpellationer

byggandet över huvud taget. Det liknar överhettning. Det har nu slagit ut i ökade materialpriser och allt större problem för företagen att få tag på arbetskraft med rätt utbildning. Det leder till att kostnaderna för att bygga har skjutit i höjden av orsaker som man naturligtvis kan diskutera.

Jag menar att den förra regeringen begick stora misstag på jobbpolitikens område som ledde till ett alldeles för stort utanförskap. Det är grunden till klyftorna i samhället. Det var faktiskt också en utbildningspolitik som nedprioriterade de praktiska yrkenas utbildning. Det har gjort att vi har stor brist på den typen av arbetskraft i dag. Vi har flaskhalsar i byggsektorn. Det handlar om elektriker, rörmokare och andra praktiska yrkeskompetenser som stoppar upp byggandet för närvarande.

Det är en konjunkturdal som inte kan lösas genom att vi håller in nya statliga miljarder i systemet, vilket Hillevi Larsson tycks vara inne på. Det går inte att genom nya subventioner åstadkomma en förbättring av byggandet när vi har en överhettning av marknaden.

Hillevi Larsson vill tillbaka till den tid när politikerna styrde bostadsbyggandet, när vi hade miljarder i subventioner till bostadsbyggande till företag som gav miljardvinster. Det är ganska paradoxalt.

Nu har vi kommit till en situation där vi håller på att etablera stabila, långsiktiga och goda regler och villkor för bostadsbyggande, och det har visat sig att bostadsbyggandet har ökat.

Jag tror faktiskt inte heller att en socialdemokratisk regering skulle vara beredd att gå in och starta nya massiva subventionsprogram för bostadsbyggande. Jag tror att den tiden ligger bakom oss. Det enda rimliga är det som vår regering har gjort, nämligen att i stället titta på hushållen. I stället för att ge pengar till byggföretagen är vi beredda att satsa på de hushåll som behöver stöd för att kunna efterfråga bostäder.

Då är Hillevi Larsson inne på att många inte har fasta jobb. Nej, det stämmer. I en snabb expansion av arbetsmarknaden har vi också den typen av jobb som växer. Därför har vi utformat två system för detta. Det ena är hyresgarantier. Kommunen kan utfärda sådana garantier för exempelvis unga människor som har en eller flera timanställningar men inte ett fast arbete. Man ska då kunna få ett förstahandskontrakt om man har betalningsförmåga. Det andra är förvärvsgarantier om man vill vara med exempelvis vid en ombildning av hyresrätter till bostadsrätter och inte får ett banklån på grund av att man inte har fast jobb. Där vill vi vara med och stödja, och det tror vi är en bättre väg än att satsa miljard på miljard till företag som redan har gjort jättestora vinster. Vi tror att det är en ineffektiv väg. Den skapar också en bostadsproduktion som egentligen inte är ändamålsenlig.

Vi ser detta bland annat i Malmö där MKB med kloka socialdemokratiska politiker har gått emot den förra socialdemokratiska regeringens politik och har genomfört ett mycket bredare program av bostadsbyggande som också gör att bostadsmarknaden i Malmö fungerar bättre än på många andra håll i landet.

Anf. 6 HILLEVI LARSSON (s):

Fru talman! Först vill jag säga: Vad hjälper det att man ger hushållen ekonomiskt stöd, vilket det talas om, för att kunna efterfråga en hyresrätt när det inte finns några hyresrätter att efterfråga om det inte byggs några hyresrätter? Att man går in med till exempel en hyresgaranti leder inte

till att byggföretagen bygger, utan de utgår från lönsamhet. Då handlar det om nivån på hyran. Detta handlar bara om att garantera att hyran över huvud taget betalas in, alltså att man ger pengar till den som betalar hyran. Det handlar bara om en garanti att man ska få komma in. Men detta leder inte till att det byggs mer, och grundproblemet är ändå att man drar undan mattan för byggandet. Detta är svart på vitt – byggandet av hyresrätter har minskat. Tycker man att det är positivt är det väl en bra politik som regeringen för, men jag tycker inte att det är ultimat.

Den öppna långtidsarbetslösheten bland ungdomar har ökat markant. Det finns alltså väldigt många ungdomar som står utanför. När det gäller utbildningar för framtidens jobb har man gjort kraftiga neddragningar just i fråga om arbetsmarknadsutbildningar som handlar om att de arbetslösa ska kunna komma in i fråga för de nya jobben. Detta känner jag oro för.

När det gäller att köpa sin lägenhet är det klart att om man bor i Stockholms innerstad, i ett attraktivt läge, och får möjlighet att ombilda från hyresrätt till bostadsrätt är det ett klipp för de flesta, för dem som har råd att gå in och göra detta köp. Men om man bor utanför städerna, i förorterna, är det inte säkert att det verkligen är ett klipp. Det finns stora renoveringsbehov. Det kan vara väldigt svårt att göra sig av med lägenheten. Den kan sjunka ytterligare i värde, och då är man fast i en fälla som jag tror drabbar låginkomsttagare extra hårt. Det är därför, än en gång, hyresrätter som måste till.

Anf. 7 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Ett tag lät det som om Hillevi Larsson förespråkade marknadshyror, men jag antar att det nog inte var riktigt meningen.

Grunden för att bostadsmarknaden ska fungera är att människor har arbete. Å andra sidan är det viktigt att det finns hyresrätter väl spridda över landet så att man kan få tag i en bostad där det finns ett jobb. Jag tror att Hillevi Larsson och jag är helt överens om att hyresrätten behöver utvecklas. Det är någonting som vi arbetar med i regeringen, och vi kommer så småningom också att återkomma till riksdagen med konkreta förslag på detta område. Dock är det inte möjligt att i en överhettning, Hillevi Larsson, åstadkomma ett ökat byggande om det är brist på arbetskraft och om materialkostnaderna har ökat så att kalkylerna inte håller. Då senarelägger man detta. Vi får väl se hur Boverkets prognos som kommer inom en inte alltför avlägsen framtiden ser ut.

Det viktigaste är att skapa förutsättningar för ett ökat byggande. Vi måste komma upp i de nivåer som finns i vår nära omvärld, nivåer som finns i Danmark, Finland och Norge. Då handlar det om att öka mångfalden av upplåtelseformer. Vi har talat om ägarlägenheter. Vi har talat om en snabbare planprocess, vilket är någonting som regeringen arbetar med. Vi har också talat om att ge de hushåll som ska köpa sin första bostad möjligheter genom förvärvsgarantier. Vi har talat om, föreslagit och genomfört möjligheter till hyresgarantier.

Fru talman! Jag menar att regeringen arbetar för en social bostadspolitik, ett ökat bostadsbyggande och stabila villkor som gör att vi på lång sikt kommer att se ett kraftigt ökat byggande i Sverige.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2007/08:47 om golf som avdragsberättigad friskvård

Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Carl B Hamilton har frågat mig om jag avser att vidta sådan åtgärd, eller ta initiativ till att ändra annan relevant regel eller instruktion, så att golf godkänns som avdragsberättigad motionsport.

Inkomstbeskattningen bör vara enhetlig och neutral. För att undvika att lön omvandlas till förmåner ska enligt huvudregeln alla förmåner tas upp till beskattning hos den anställde. Personalvårdsförmåner är undantagna från beskattning. Anledningen är att ge arbetsgivarna en möjlighet att tillhandahålla vissa förmåner i syfte att få en friskare och mer välmående personal.

Det är viktigt att skilja mellan vad som är personalvårdsförmåner och vad som är personliga levnadskostnader. Personliga levnadskostnader är bland annat kostnader för fritidsintressen, till exempel att utöva en viss sport eller annan aktivitet. Om en arbetsgivare bekostar sådana aktiviteter är det en skattepliktig förmån för den anställde och inte en personalvårdsförmån.

Gränsdragningen för vilken typ av motionsutövning som ska anses utgöra personalvårdsförmån är svår men behövs för att avgränsa personalvård i förhållande till personliga levnadskostnader. Gränsen har bestämts till att det ska vara fråga om enklare motionsidrott som kan utövas av i stort sett var och en. I detta ligger att inslaget av rekreation inte får vara för stort. Vad som är enklare motionsidrott är ytterst en fråga om rättstillämpningen att avgöra. Sporter som kräver dyrbarare anläggningar och utrustning har inte ansetts vara av enklare slag.

Jag anser inte att det finns någon anledning att ändra på gällande principer på detta område. Jag avser därför inte att ta några initiativ till förändring av skattereglerna.

Anf. 9 CARL B HAMILTON (fp):

Fru talman! Tack för det nedslående svaret. Det är dock inte så nedslående, och det är av två skäl. Det första är att det bygger på en felaktig verklighetsbeskrivning år 2007, och det är alltså en oriktig saklig grund för detta svar. Det andra är att jag vet att finansministern är en stark anhängare av en "evidensbaserad" politik, det vill säga en politik som tar sin utgångspunkt i fakta och erfarenheter. Dessa två punkter tillsammans talar för en förändrad inställning hos finansministern om vi bara kunde upplysa honom om de faktiska omständigheterna.

När det gäller kriterierna för vilka sporter som är berättigade till detta avdrag är golf ingen avancerad sport – kriteriet är att det ska vara en enkel sport som inte nödvändigtvis drar höga kostnader, det vill säga skulle ha mindre värde, som det står i kriteriesamlingen – jämfört med de avdragsberättigade sporterna tennis, badminton, squash eller lagidrotter. Tennis-, squash- och badmintontimmar och racketar kostar pengar. Lagsporter kostar också pengar. Golf kräver inte dyrare utrustning än dessa sporter, och kostnaden per speltillfälle är inte hög jämfört med de andra sporterna.

Summan av kardemumman är att det är fullständigt godtyckligt vilka sporter som inkluderas och inte inkluderas. Då kan man göra två saker: Man kan lägga ned hela systemet med ett sådant här avdrag eller se till att det blir likaberättigat.

De tidigare finansministrarna Ringholm och Nuder gjorde avgränsningen helt godtyckligt, enligt min mening, och också ganska fördomsfullt. Det framgår av argumentationen i olika debatter som vi har haft tidigare här i kammaren.

Skatteutskottet skrev förra året att det skulle vara en sport som ”i stort sett var och en skulle kunna utöva”. Det är alltså 600 000 utövare. Det är den näst största idrotten i Sverige efter fotboll, och det är den tredje största kvinnoidrotten – 160 000 kvinnliga utövare. Då är frågan: Varför ska just denna sport som mot bakgrund av dessa siffror måste kunna betraktas som en folksport, särskilt bland kvinnor, stigmatiseras jämfört med de andra?

Med de uppsatta kriterier som finns menar jag att finansministerns svar utgår från en olycklig och felaktig information. Skatteutskottet har på ett mjukt sätt kritiserat den nuvarande ordningen i ett uttalande förra året, och jag ska återkomma till skatteutskottets argumentation i mitt nästa inlägg.

Anf. 10 CECILIA WIDEGREN (m):

Fru talman! Det är glädjande att vi har fått den här interpellationen av interpellanten i dag och kan prata friskvård. Jag tackar finansministern för en korrekt redogörelse.

Men jag tänker vända mig till finansministern av ett skäl, och det är att jag vill lyssna till hans argumentation kring det han beskriver och framför allt skälen.

Eftersom jag vet att finansministern varje dag jobbar med arbetslinjen och med hur vi ska förbättra ohälsan i landet, är väl det här en av de utgångspunkter som han kan ha i sitt fortsatta arbete. Jag tänker koppla det till de fåtal undantag som finns från friskvårdsförmånen.

Det är okej i dag för en arbetsgivare att subventionera ett gymkort, men det är inte lika okej att subventionera golflektioner. Det är heller inte lika okej att ha ett klippkort på ridskolan och få lektioner där eller att båtklubbar, som i dag erbjuder jollekvällar, kan vara en del av friskvården. Kanske är det av tradition och kanske lite av stigmatisering, som tidigare talare precis hänvisat till.

Jag vill knyta an till de tre argument som finansministern använder i svaret om att det ska vara just enklare. När det gäller golfen har du här fått beskrivet för dig vad det är som säger att det skulle vara enklare.

Jag vill också koppla på detta med ridlektionerna och hästarna. Jag vet att finansministern inte bara är finansminister utan också feminist. Vi är 85 procent tjejer av en halv miljon människor som utövar ridsport i landet, så också av feministiska skäl vänder jag mig nu till finansministern med detta. Ridning är också Sveriges största handikappidrott och har ett mycket stort rehabiliterande syfte. Jag vet att finansministern är mycket sittande i sitt arbete. För att förbättra svanken, ryggen och stussen är en av de bästa saker som du kan göra att utöva ridsport, som så väldigt många tjejer gör, förutom att ta golflektioner, om man vill göra det.

Ganska enkelt är det. I stället för att ha ett gymkort kan man få ett klippkort på ridskolan, och där får man i dag låna ridhjälm. Det ingår i avgiften, och avgiften är faktiskt något lägre än avgiften för ett gymkort på ett av ineställena kring Stureplan. Dessutom är det väldigt många tjejer som utövar sporten, så man kan koppla bort den där ungdomsgården som många tjejer använder just ridskolan till. Den blir mer eller mindre en ungdomsgård för många tjejer.

Var och en kan utöva denna sport. Ja, det är till och med tre- och fyraåringar i dag som tar ridlektioner, och 65-plusåringar rider tillsammans med mig, så det är verkligen riktat till var och en. Det är alltså bredare än gymmet. Vi på landet bär hellre en höbal till hästarna än att skaffa ett gymkort, även om arbetsgivaren skulle vara villig att sponsra det.

Rekreation då? Är det för mycket rekreation i detta? Ja, likväl som gymmet kan vara en rekreation för en del kan väl rid- eller golflektioner vara rekreation för någon annan. Jag vill ändå påstå att det är lite för mycket godtycklighet och kanske framför allt tradition i den här utgångspunkten och i svaret.

Jag vädjar till finansministern och jag vädjar till feministen Anders Borg att faktiskt titta lite bredare och djupare på det fåtal undantag som finns från friskvårdsförmånen. Och vill vi ha en modern välfärdspolitik som ska omfatta alla och även stärka jämställdhetspolitiken skulle det här innebära en väldigt stor förenkling för många. I stället för att finansministern skickar ett anslag till jämställdhetsministern kan finansministern ta ett initiativ i en hälsofrämjande fråga men också i en jämställdhetsfråga.

Anf. 11 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Fru talman! Finansministern säger i sitt svar att han inte tänker vidta några åtgärder. I grund och botten är väl detta riktigt, därför att vi har sedan ett par år en lagstiftning om friskvårdsförmåner som hävdar att när det gäller en förändrad syn i samhället är det upp till rättstillämpningen att ta hänsyn till förändringar som sker med tiden i synen på vad som avses med enklare slag av motion. Det innebär att finansministern inte behöver vara vare sig negativt eller positivt inställd till respektive idrott, utan det handlar egentligen om rättstillämpningen. Här har vi fått ett bekymmer och en moment 22-liknande situation, eftersom Skatteverket i sina råd och regler egentligen inte följer upp svensk lagstiftning och heller inte följer upp vad som händer när det gäller samhällsutvecklingen.

Finansministern hänvisar i sitt svar till de olika rekvisiten i lagstiftningen och till varför olika saker inte får omfattas. Här gäller det fyra idrotter: golf, ridning, segling och utförsåkning.

Låt oss titta på rekvisiten. När det gäller exklusivitet handlar det om 600 000 medlemmar. 125 000, har jag förstått i dag, har skrivit på en lista där man anser att det här borde kunde finnas med. Det tyder på att det inte är exklusivt i den meningen att det är ett fåtal utövare.

Det ska vara någon form av enklare motionsidrott – det har kommenterats – och det är det. Det finns få idrotter som så många utövare i så många olika åldrar kan delta i och som också har så pass goda resultat som golfen när det gäller påverkan på människors hälsa.

Det får inte vara fråga om dyrare anläggningar. Jag måste tillstå att en golfbana inte är billig – det är heller inte en fotbollsarena eller en fot-

bollsplan – men kostnaden per utövare är relativt låg. I medeltal handlar en medlemsavgift till en svensk golfklubb i dag om ungefär 3 000 kronor. Utrustning kan man låna på golfbanorna. Man behöver inte ens vara medlem, utan man kan spela en *pay and play* varje gång man spelar.

Det finns en undersökning från Riksidrottsförbundet som visar att golf när det gäller ungdomar inte alls är bland de dyraste sporterna. Bland tio jämförbara idrotter ligger golf under snittet, och basket hade en högre totalkostnad. Nu är det inte ungdomar det handlar om, men det ger en bild av kostnaderna för idrotten.

Naturligtvis kan vem som helst köpa hur dyra redskap som helst och betala vilka medlemsavgifter som helst. Så är det i nästan alla idrotter. Men det gäller att basera sig på verkligheten för de allra flesta. Jag anser att de rekvisit och det som egentligen har hållit golfen utanför möjligheten till friskvårdsavdrag i dag inte håller.

Golfen kan alltså utövas av ung som gammal och är en stor kvinnoidrott. Fler än jag har hänvisat till att finansministern är feminist, och kännetecknande för en feminist brukar vara att man är för jämställdhet.

Golfen har nästan 200 000 kvinnliga utövare. Ridningen har 165 000 kvinnliga utövare. Jag känner en oro och en rädsla, när Skatteverket inte vill följa skatteutskottets betänkande, att det egentligen handlar om att det är gamla, grundmurade, manliga värderingar som styr när man inte har lust att ändra tillämpningen av den lagstiftning vi har.

Anf. 12 LARS ELINDERSON (m):

Fru talman! Finansministern! Det är känt sedan tidigare och har också påpekats i dag att finansministern är feminist. Jag ska inte spinna vidare på den tråden.

Men jag har noterat att finansministern också är väldigt angelägen om att motarbeta och motverka fördomar. En fördom om golfen kanske vi medverkar till att bibehålla här. I vissa sammanhang kallas golf för moderatbandy. Det hade varit bra om några av de många golfare från andra partier som finns här i riksdagen också hade deltagit i interpellationsdebatten.

Det är möjligt att den fördomen fanns för ett antal år sedan. Jag har spelat golf sedan slutet av 60-talet. Jag kan konstatera att golfen då betraktades som exklusiv, och kanske var det, i den bemärkelsen att den kostade mycket pengar och lockade till sig vissa kategorier som betecknades som speciellt privilegierade i samhället. Men den fördomen är, som Carl B Hamilton var inne på, inte aktuell i dag.

Jag är ordförande i en golfklubb som har drygt 1 500 medlemmar. I en kommun med 32 000 invånare vill det sägas att mer än 5 procent av invånarna är medlemmar. En tredjedel av dessa är äldre medlemmar, både herrar och damer, en tredjedel är i yrkesverksam ålder och en tredjedel är barn och ungdomar. Det som har varit intressant under de senare åren är att andelen personer med funktionshinder, både äldre och yngre, ökar mer än i andra idrotter.

Syftet med avdragsrätten för personalförmåner måste naturligtvis vara att främja olika former av motion. Jag har svårt att förstå motiven till att exkludera vissa idrotter i detta sammanhang.

I min golfklubb med 1 500 medlemmar i lilla orten Falköping har en normalmedlem som spelar en gång i veckan en kostnad på ungefär 40

kronor per golfrunda. Det ska jämföras med om man under ett år tecknar abonnemang på ett gym. Den kostnaden är ungefär dubbelt så hög. Spe- lar man två rundor per vecka, vilket inte är onormalt utan det vanliga för en golfare, är det en kostnad per golfrunda på 20 kronor. Jag har svårt att se de besökare som lägger ned åtta timmar på gymmen, men räknar man i alla fall på det exemplet kommer man ändå inte ned till den kostnad per deltagartimme som golfen har.

Jag kan inte se varför man har gjort indelningen i olika typer av mot- ion, i synnerhet inte eftersom golf under senare år också har lockat till sig grupper som tidigare inte utövade någon sport eller motion på grund av handikapp eller andra skäl.

Anf. 13 GÖRAN MONTAN (m):

Fru talman! Jag hade inte tänkt gå upp i denna debatt, men när jag lyssnade på den kom det fram några fakta som jag känner mig uppmanad att lägga till rätta.

Det talades om att 175 000 kvinnor rider. Det är långt fler än så. Det är medlemstalet. Totalt har vi över 500 000–600 000 utövare som ägnar sig åt ridsport. Jag tillhör den 15-procentiga minoriteten som rider. Jag har inget emot att ha många kvinnor omkring mig när det handlar om ridning för de tillför mycket kunskap och erfarenhet på området.

Ridning är också en sport som har drabbats av förutfattade meningar om att det skulle vara en elitidrott och oerhört dyrt. Det stämmer om man vill satsa långsiktigt och köpa sig en egen häst, även om det inte alltid är rika människor som gör det heller. Då är det naturligtvis betydande kost- nader involverade. Men som det sades här förut gör man oftast inte det. Till att börja med går man med i en ridklubb och har klippkort terminsvis så att man slipper att investera i en egen häst. Ett par gummistövlar är ungefär all utrustning man behöver eftersom ridhjälm tillhandahålls. Det är alltså ingen dyrbar elitidrott.

Det har också påpekats att det är den största handikappidrotten. Det säger något om värdet av det för att hålla sig frisk, förbättra sin kondition och sina möjligheter i rehabilitering och så vidare. Jag skulle vilja vädja till finansministern att ompröva denna inställning, just utifrån dessa frå- gor.

Anf. 14 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Låt oss vara eniga om ett par saker. Det första vi är eniga om är att golf, precis som fotboll, ishockey eller någon annan idrott, är en väldigt viktig sak i det svenska samhället. Vi har 600 000 golfspelare och av dem är 200 000 kvinnor om jag får tro det brev jag fick från Golf för- bundet i dag. Det är naturligtvis en utmärkt idrott, och det är utmärkt att människor spelar golf.

Det är samma sak med ridning, även om jag har svårt att tro att häs- tarna kan börja spela golf och de därför kanske inte riktigt har i denna de- batt att göra. Men även det är förstås en bra verksamhet som är utomor- dentligt trevlig. Att det dessutom är många kvinnor som sysslar med det gör det hela på många sätt ännu bättre. Det är ett bra sätt att fostra unga människor till ansvarstagande, precis som fotboll, scouterna eller något annat.

Jag har tre i mitt tycke ganska besvärliga argument att förhålla mig till. För det första: Detta råkar vara en debatt mellan de borgerliga partierna, och jag föreställer mig att vi är för låga skatter. Det trodde jag var en stark, gemensam borgerlig utgångspunkt. Låga skatter förutsätter någorlunda god vård av våra skattebaser. Vi har ett skattesystem som bygger på att man betalar skatter på de inkomster man har och gör avdrag för utgifter för inkomstens förvärvande. Är man golfspelare och har inkomster av det får man göra avdrag för de kostnader man har om man bildar enskild firma. Samma sak gäller givetvis för dem som rider. Men skulle vi generellt ha som ambition att vidga avdragen till det ena, andra, tredje och fjärde vore det ett sätt att förhindra oss att sänka skatterna. Ett enhetligt och någorlunda väl fungerande skattesystem med låga administrativa kostnader för staten och för företagen borde vara ett viktigt värde.

För det andra kan vi naturligtvis göra oss till tolkar för alla möjliga viktiga saker som vi ska göra. Jag vet att de borgerliga partierna gemensamt har gått till väljarna och sagt att vi prioriterar jobb, kunskap och välfärd. Men vi vill också göra annat. Vi vill klara av infrastruktur, forskning och många andra saker. Då kan vi inte göra oss till tolk för varje tänkbart intresse som finns och som vill ha antingen ökade offentliga utgifter eller skatteavdrag på olika områden. Det leder till en låtgåpolitik som bara kan sluta på ett sätt, nämligen med dålig kontroll över offentliga utgifter, dålig kontroll över offentliga finanser och i slutändan att Sverige igen blir ett land som har problem med sina offentliga finanser.

Det är viktigt att vi gemensamt står upp för att vi ska ha väl fungerande skattesystem, att vi ska ha så låga skattesatser som möjligt och att vi ska undvika avdrag som inte har med inkomsternas förvärvande att göra.

Det är naturligtvis en sak för Skatteverket att överväga hur de vill tolka reglerna på olika områden. Det är något som jag som minister inte ska lägga mig i. Det är också mer en fråga för Skatteverket än för riksdagens debatt.

För det tredje finns det en ideologisk dimension i hela denna frågeställning. Var går gränserna för det offentliga åtagandet? Vad har vi för syn på vad som tillhör människors privata sfär och vad som tillhör den offentliga sfären? Jag lever under föreställningen att en borgerlig politiker, oavsett från vilket borgerligt parti man kommer, har den uppfattningen att vi i Sverige har en för liten privat del och en för stor offentlig del. Det blir inte bättre av att man börjar ordna skattesubventioner för verksamheter som vi tycker är trevliga, sympatiska eller på något sätt mer lämpliga.

Låga skatter är bra, och det är bra att man tar ett eget ansvar för sina fritidsintressen. Det är en del av den naturliga friheten för människor – att kunna välja att spela golf, rida, snickra, jaga eller vad man vill ägna sig åt för sina egna pengar. Men låt oss tillsammans vårda våra gemensamma prioriteringar och goda offentliga finanser och ta som utgångspunkt att många privata verksamheter ska förbli privata. Det betyder att de ska betalas av den enskilde därför att de är en del av den enskildes liv.

Anf. 15 CARL B HAMILTON (fp):

Fru talman! Ibland tror jag att jag i riksdagen har rykte om mig att vara lite elak som debattör. Det ligger mycket nära att jag skulle halka in på den villfarelsen.

Men när finansministern säger att jag och andra gör oss till tolk för varje tänkbart intresse och att vi genom vår argumentation i kammaren står för en låtgåpolitik och antyder att vi hotar de offentliga finanserna ligger finansministern något i utkanten av det rimliga i en riksdagsdebatt.

Finansministern talar om låga skatter och god vård av skattebaserna, men då är det väl bättre att finansministern säger att vi inte ska ha det här avdraget. Då är det väl bättre att han lägger fram en proposition om att den här typen av motionsavdrag ska avskaffas. Det är den logiska slutsatsen av detta.

Det som jag säger, och som jag uppfattar att meddebattörerna också är inne på, är att när vi nu har det här systemet – det kan man tycka är bra eller dåligt – ska det vara likabehandling. Då ska inte vissa sporter vara stigmatiserade trots att de uppfyller de här kriterierna år 2007. Det är möjligt att de inte gjorde det på Bosse Ringholms tid, men de gör det definitivt i dag, och då ska de ha samma behandling.

Rättssäkerhet innebär likabehandling. Är vi för rättssäkerhet i skattesystemet och i de offentliga finanserna bör vi också se över de här reglerna som säger vilka sporter som är tillåtna och vilka som inte är det.

Sedan har vi detta med ideologi och det offentliga åtagandets gränser. Den debatten kan vi föra, men jag tycker att det blir lite övermaga att dra in den stora frågan här. Den kan vi diskutera när det gäller till exempel vad staten har för ansvar för svenskar som hamnar i klammeri med rättvisan eller i andra olyckliga omständigheter utomlands. Men i fråga om skattepolitikens utbredning över golfbanan blir det faktiskt lite löjligt att anföra det argumentet.

Finansministern säger att Skatteverket har att tolka regelverket. Det är något slags konstitutionell kurragömmalek som nu breder ut sig här. Skatteutskottets majoritet har kritiserat den nuvarande ordningen i ömsinta ordalag. Riksdagen ska inte instruera Skatteverket om att de ska ändra sin praxis. Det är finansministern som ska göra det. Det är regeringens skyldighet. Det är regeringen som har att förhålla sig till riksdagens och skatteutskottets och andra utskotts agerande. Då blir talet om rättstillämpningen bara en undanflykt, en kurragömmalek. Det är regeringen som gentemot myndigheterna bestämmer om rättstillämpningen. Är det så att finansministern är missnöjd med rättstillämpningen får han se till att myndigheterna ändrar sin rättstillämpning. Det är därför han är finansminister. Det är ingen annan än regeringen som ska göra det. Ta det ansvaret, Anders Borg! Det är din roll i den svenska parlamentariska demokratin. Skatteverket har en annan, regeringen underlydande, roll. Skyll inte på rättstillämpningen! Ändra lagarna och reglerna om ministern anser att de ska ändras! Det är inte Skatteverkets uppgift i det här sammanhanget.

Innebär 40 spänn per golfgrunda i Falköping att det är en lyxsport? Nej, det är det inte. Är det lyxsport för några få med 40 kronor per runda om det dessutom är 600 000 utövare? Hela den här argumentationen blir jättekonstig, herr finansminister. Jag måste säga att jag var övertygad när

jag gick hit, och nu när jag står här är jag tiodubbelt övertygad om att jag har rätt.

Prot. 2007/08:18
30 oktober

Anf. 16 CECILIA WIDEGREN (m):

Fru talman! Tack så mycket, Carl B Hamilton! Jag tyckte att du skötte det inlägget alldeles galant. Jag kan instämma till fullo i detta.

Finansministern är en finansminister i tiden, och det är också därför alliansvännerna står här i dag, Anders E Borg. Vi vill alla ha låga skatter, men interpellationen handlar faktiskt inte om själva avdraget i sig. Den handlar om de undantag som finns när det gäller avdraget. Vi kan inte heller se ökade offentliga finanser i detta. Vi skulle absolut inte heller ruinera Sveriges ekonomi med det här förslaget. Vi diskuterar bara själva systemet i sig och varför det i dag finns ett fåtal, i det här fallet fyra, undantag.

Jag tror snarare att det här skulle kunna strama åt finansministerns budget ännu mer, fru talman. I det här fallet argumenterade jag för att i stället för att öka anslaget till jämställdhetsministern kunde Anders E Borg använda de här pengarna för jämställdhetspolitiken inom det här avdraget och förmånen i sig.

Jag tycker även att det ideologiska argumentet faller, finansministern. Vi har inte pratat eller bett om en utvidgning på något sätt. Vi har bara hanterat det system som finns i dag. Ska vi ha ett annat system tycker jag att vi ska ta fram det och resonera om hur vi ska minska ohälsan på det sättet. Låt oss komma fram till att det är en likabehandling som gäller. Nu är vi ju dessutom överens om att skälen för de här undantagen bara är godtyckligt framtagna av tidigare finansministrar i det här landet. Då bör vi snarare ändra på detta.

Anf. 17 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Fru talman! Låt mig säga att vi har en duktig finansminister som gör allt han kan för att se till att vi får fler jobb i Sverige och att människor som är sjuka rehabiliteras och kommer tillbaka till arbetsmarknaden. Men den främsta uppgiften är att se till att människor inte blir sjuka och hamnar utanför arbetsmarknaden. Jag måste fråga om det är finansministerns mening att arbetsgivarna ska kunna subventionera tennis men inte golf med obeskattade medel. Vari ligger logiken i detta?

Jag kan köpa utrustning på Jula i dag, och jag kan låna utrustning. Jag undrar varför en kvinna inte ska kunna vara utomhus på sommaren och spela golf och kunna gå på gym på vintern. Gymmet är ju tillåtet i dag. Måste hon stanna på gymmet hela året?

Hur många människor klarar över huvud taget av att spela tennis? Det är inte sport som är gjord för de allra äldsta. Golfen är betydligt vänligare mot kroppen. Varför tillåter vi massage men inte golf? Finns det ett svar på den frågan?

Det är självfallet så att vi inte kan tillåta vad som helst. Vi kan inte ha avdragsrätter på 60 000 kronor på en exklusiv golfklubb, men vi skulle inte heller tillåta de höga avgifterna på ett exklusivt gym. Det är inte riktigt. Det måste finnas rimliga avdragsbegränsningar.

Herr finansminister! Det är väldigt klart vad vi moderater tycker i den här frågan. Vi hade en partistämman för två dagar sedan. Efter en rekommendation från partistyrelsen beslutade partistämman att de här undanta-

Svar på
interpellationer

gen som vi har pratat om i dag bör avskaffas. Därmed bör detta kunna subventioneras av arbetsgivarna med obeskattade medel. Det var endast två dagar sedan.

Nu inser jag också att finansministern måste svara inför hela regeringen, men det skulle förvåna mig om de andra allianspartierna skulle vara negativa till att finansministern talade om en annan tingens ordning.

Anf. 18 LARS ELINDERSON (m):

Fru talman! Jag har en god vän som inte är golfare, finansministern. Han brukar säga att folk ska jobba, inte spela golf. Jag hade förväntat mig att ett sådant argument skulle komma från finansministern därför att det är logiskt. Det vore logiskt med tidigare resonemang. Självklart är det så att golf som fritidsintresse är någonting som vi ska betala för själva. Jag tror inte att någon av oss här har förväntningar på att riksdagen som friskvårdsförmån skulle betala våra medlemsavgifter i våra respektive golf- eller ridklubbar.

Det här är en principfråga som mer har att göra med den gränsdragning som skattemyndigheterna har gjort när det har gällt golf och inte jämställt golf med andra typer av friskvård och motion.

Den här gränsdragningen får dessutom helt orimliga konsekvenser. Ett av de större företagen i Falköping har ett sjuttioal personer som är medlemmar i golfklubben och spelar golf. De tillämpar regeln att man får använda sig av sina friskvårdsförmåner, till exempel att gå på gymmet eller simma i simhallen, delvis under arbetstid. Det handlar om någon timme i veckan. Jag vet inte exakt hur ofta. Däremot fick man inte gå ut på golfbanan under arbetstid från början eftersom det inte är en skattebefriad förmån. Nu har de ändrat regeln. Man kan få sitt gymkort och är inte tvingad att utnyttja det. Om man får sitt gymkort kan man använda den timmen till att gå ut på golfbanan ändå och använda en del av den tid som avsätts till detta.

Tillämpningen av de här reglerna är fullständigt orimlig. Jag kan hålla med om att om man för resonemanget att vi måste vårda våra skattebaser är det, som Carl Hamilton sade här i debatten, rimligare att ta bort hela den här avdragsrätten och i stället göra det här till en helt privat fråga.

Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Kära ledamöter! Vi kan ägna en god stund åt att diskutera golfsportens förträfflighet. Jag kan alla argumenten ut och in. Vi kan väga dem fram och tillbaka och komma överens om att det är en bred, folklig idrott med många kvinnliga idrottare som har positiva effekter på folkhälsan. Jag kan säga samma sak om ridning, även om detta är en debatt om golf. Det är många kvinnor som spelar, och det har mycket goda effekter för samhällsekonomin.

Jag kan ha stor respekt för dem som brinner för intressen som de själva delar, men jag måste säga att jag ändå reagerar lite mot den argumentationslinje som Carl B Hamilton driver här. Den bygger på att jag skulle hävda att detta var den stora och avgörande frågan som skulle kunna peta Sverige över kanten till ett ekonomiskt avgörande. Så är det naturligtvis inte.

I min roll – som Carl B Hamilton väl vet – möter jag varje dag mer eller mindre stora förslag till förbättringar. Det rör funktionshindre, det rör psykiatri och det rör inte minst en lång rad krav på förbättringar på skattesidan där man från olika intressen vill förbättra sin situation. Kraven kan komma från rederinäringen eller från restaurangnäringen och så vidare.

Jag tror att ska en regering fungera väl måste finansministern men också riksdagens ledamöter ta på sig att vara väldigt noggranna med hur man ser på olika frågor. Vi måste respektera att vi har olika uppgifter. Jobbar man på Svenska Golfbundet eller företräder golfsporten är det naturligt att man ska argumentera för att golfsporten ska ha rimliga, bra och förmånliga villkor.

Argumenterar vi utifrån ett allmänintresse ska vi prioritera det vi själva har sagt till väljarna om jobb, kunskap och välfärd. Dessa är våra övergripande prioriteringar, och det gör att alla andra sektorer rimligen måste stå tillbaka innan vi har klarat av dem. Tappar vi fokus på våra huvuduppgifter och lägger miljon till miljon på skatteområdet och utgiftssidan blir det till slut miljarder, och har vi till slut gjort av med miljarder har vi använt det utrymme vi hade för andra reformer som vi har upplevt som mer angelägna.

Sedan kan man naturligtvis argumentera utifrån att det borde ske en prövning om rekvisiten av den här avdragsrätten – om man får kalla den för det – passar på golfen eller inte. Men det måste ju i grunden vara ett beslut som Skatteverket fattar. Skatteverket och domstolarna gör rimligen prövningar av detta alltsomoftast. Finns det en så stark argumentation som håller så väl som här ges vid handen, ja, då måste man ju få pröva de argumenten från verkets eller domstolarnas sida.

Jag måste i min roll vara den som håller emot, för annars är vi på väg mot det som alltid slutar med att den offentliga utgiften ökar och de offentliga skatterna stiger. Till slut får vi en allt större offentlig sektor och ett allt större offentligt ingripande i svensk ekonomi, eller också hamnar vi i en situation med underskott.

Jag kommer nog alltså att vidhålla min hållning att detta är en viktig fråga precis som många andra viktiga frågor. Den ska hanteras i den ordning som viktiga frågor hanteras – det vill säga att vi först gör det vi har lovat väljarna och sedan det som svensk ekonomi kräver när det gäller jobben, kunskapen och välfärden. Sedan kan man ta tag i andra frågor. På den här listan står skattevillkoren för golfsporten i min värld väldigt långt ned. Det har jag också uppfattat att den gör i alla allianspartiernas gemensamma prioriteringar.

Anf. 20 CARL B HAMILTON (fp):

Fru talman! Det var finansministern som började föra in de högstämnda ordalagen om att jag och andra skulle göra oss till tolk för varje tänkbart intresse och stå för en låtgåpolitik som hotar de offentliga finanserna. Det var inte vi som började med den argumentationen.

Jag har också haft ansvar för budgeten, visserligen bara som statssekreterare, men då var det å andra sidan kämpigare tider, och jag vet mycket väl att sitter man i Finansdepartementet måste man i 95 eller 99 procent av fallen säga nej. Men om man har ett system där man säger att

vissa sporter är tillåtna och andra är otillåtna för avdrag hävdar vi att denna regel inte tillämpas på ett korrekt sätt i dag.

Man kan säga att finansministern har ”slicat” ut i ruffen eller tagit på sig en konfrontation med Golf-Sverige. Så är det naturligtvis, men jag vill ändå ta fasta på det mer positiva och säga att jag uppfattar det som att finansministern nu säger att Riksskatteverket bör pröva rekvisiten igen beträffande de här sporterna, åtminstone beträffande golf.

Finansministern sade att de måste prövas från tid till annan, och jag uppfattar det som att finansministern nu ger en uppmaning till Riksskatteverket att göra detta. Då är min uppmaning till finansministern att han om Riksskatteverket inte gör detta faktiskt fattar ett beslut och kommunicerar till Riksskatteverket att de bör se över huruvida golfen uppfyller de här kriterierna – de här rekvisiten – eller inte.

Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Jag inser naturligtvis att Carl B Hamilton, Lars Elinder-son, Cecilia Widegren, Krister Hammarbergh och Göran Montan inte görs till tolk för varje tänkbart särintresse eller för varje tänkbart utgiftsintresse eller skattesänkingsintresse i Sverige. Jag har stor respekt för att man kan driva olika frågor med olika tyngd, men det är också så att om jag tar en diskussion om varje enskilt förslag utan att väga in de övergripande prioriteringarna blir diskussionen orimlig. Jag inser naturligtvis att vart och ett av dessa förslag kan vara på goda grunder och väl avvägda, och i många fall finns goda argument. Men helheten måste ändå alltid få vägas med i bilden.

Jag har inte uppfattat det som att jag har angripit Carl B Hamilton för att företräda varje utgift eller varje skattesänkning, men de sammantagna intressena jag möter blir alldeles för omfattande, vilket Carl B Hamilton väl vet med sin långa erfarenhet från de ekonomisk-politiska diskussionerna.

Det är naturligtvis bra om Skatteverket tittar på denna fråga, för det finns uppenbarligen hos Svenska Golfbundet och många svenskar en bild av att detta inte är en regeltillämpning som är rimlig utifrån hur man uppfattar verkligheten. Jag kan naturligtvis känna stor respekt för att det finns ett sådant intresse, men jag måste också få vidhålla min uppfattning att varje offentlig utgift och varje skattesänkning måste vägas mot andra och i slutändan vägas av mot de övergripande principer om jobb, kunskap och välfärd som vi har varit överens om.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2007/08:51 om skatt på alkohol beställd via Internet

Anf. 22 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Laila Bjurling har frågat mig dels om jag avser att ta några särskilda initiativ för att garantera att all nätimporterad alkohol beskattas och att till Skatteverket inte anmäld nätimporterad alkohol beslagtas, dels om jag avser att ta några initiativ inom EU för att den fria

rörligheten av just folkhälsofarliga produkter som alkohol och tobak ska begränsas.

Det är viktigt att alkoholens negativa sociala och medicinska effekter begränsas. Missbruk av alkohol är förknippat med stora problem bland annat när det gäller ungdomsvåld, våld i hemmet och misshandel av kvinnor.

EG-bestämmelserna innebär att punktskatt ska tas ut i Sverige då någon har beställt alkohol via Internet och varorna sedan förs in i Sverige. Dessa bestämmelser finns införda i svensk lagstiftning. Den praktiska hanteringen av alkohol som köps via Internet ingår i Skatteverkets och Tullverkets ansvarsområden. Hur dessa myndigheter organiserar sin verksamhet är deras ansvar. Av folkhälsoskäl är det dock av central betydelse att skatt tas ut i dessa fall. Det är därför viktigt att Skatteverket ser till att beskattningen fungerar. Om det blir tal om ändringar i lagstiftningen kan åtgärder från min sida komma i fråga. Något sådant behov har ännu inte identifierats. Jag har därför inte nu för avsikt att vidta några särskilda åtgärder. Det är dock viktigt att noga följa utvecklingen på detta område.

Kommissionen lämnade 2006 ett förslag om inflationsuppräknings av minimiskatterna på alkohol inom EU med 31 procent. Det är ett förslag som Sverige välkomnar. Det har dock inte gått att få något stöd utanför den nordiska kretsen för förslagen om sänkta indikativa nivåer och återinförande av fasta införselkvoter. En ändring av gällande regler, som finns i ett EG-direktiv på skatteområdet, skulle kräva ett enhälligt beslut av samtliga medlemsstater.

Det faktum att svensk skatt ska betalas för alkohol och tobak som beställts utomlands via Internet kan innebära ett visst skydd för folkhälsan eftersom det i regel inte blir ekonomiskt lönsamt att handla alkohol och tobak över nätet. Det EG-direktiv som innehåller regler om bland annat beskattning av distansförsäljning av alkohol och tobak kommer troligen inom kort att ses över inom EU. Det är då angeläget att Sverige verkar för att reglerna om denna typ av försäljning förbättras så att skattekontrollen kan bli ännu bättre och effektivare.

Anf. 23 LAILA BJURLING (s):

Fru talman! Tack för svaret, herr finansminister!

När det gäller skatten på alkohol som säljs via Internet har jag ställt samma fråga en gång tidigare till finansministern. Svaret var ungefär detsamma då som nu, det vill säga att det är ett bekymmer för Skatteverket och Tullverket, och finansministern tycker inte att det finns något särskilt behov av att göra något åt frågan.

I svaret på min interpellation verkar det ändå som om finansministern förstår att det finns problem med att få in skatten, och finansministern skriver att det är viktigt att noga följa utvecklingen på detta område. Det är bra att finansministern vill följa utvecklingen, men det vore kanske ännu bättre om Tullverket fick behålla sina pengar till gränskontroll så att man har en rimlig chans att utföra sina åtaganden.

Kan finansministern tänka sig att medverka till att Systembolaget blir en form av utlämningsställe för Internetbeställd alkohol? Då skulle den Internetbeställda alkoholen behandlas på samma sätt som annan privatimporterad alkohol.

Den andra frågan jag ställde gällde om statsrådet avser att ta några initiativ inom EU för att den fria rörligheten för folkhälsofarliga produkter som alkohol och tobak ska begränsas. Vi vet att de vinproducerande länderna inom EU är motståndare till allt som kan uppfattas som en begränsning av den fria rörligheten för deras produkter, men det borde inte hindra Sveriges ministrar från att ständigt vara på alerten och ta initiativ till att alkohol i alla former räknas som risker för folkhälsan, inte enbart som ett livsmedel bland alla andra.

Finansministern anser att det faktum att svensk skatt ska betalas för alkohol och tobak som beställs utomlands via Internet i sig innebär ett visst skydd för folkhälsan. Det kan väl finansministern ändå inte mena? Den riktigt stora alkoholfloden över våra gränser utgörs fortfarande av den legala införseln, och den betalar vi ingen svensk skatt på över huvud taget. Det är ett hot mot folkhälsan. Dessutom verkar det tyvärr som om alla hämningar har släppt när det gäller att begå kriminella handlingar genom att sälja vidare den legalt införda alkoholen.

Sverige måste fortsätta att driva på så att fler och fler av EU-länderna inser att alkohol är ett folkhälsoproblem som enskilda länder måste få rå över själva. Kommer finansministern att öka sina ansträngningar för att resten av EU-länderna ska inse att alkohol är ett folkhälsoproblem? Och tror finansministern att Tullverket klarar kontrollen av den Internetbeställda spriten trots att regeringen gör kraftiga neddragningar på Tullverkets anslag?

Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka Laila Bjurling för att vi får en diskussion om den svenska alkoholpolitiken med en koppling till både Internet och EU.

Jag tror att det är viktigt att vi bevarar en traditionell svensk alkoholpolitik av många skäl. Jag tror att väldigt mycket av det sämsta hos människan kommer fram under alkoholberusning – aggressioner, våld och övergrepp – och det har vi all anledning att samlat och gemensamt försöka göra någonting för att hindra.

Det är naturligtvis så att alkohol i form av vin, öl och andra sorter kan vara glädjande för människor. Det ska vi ha respekt för, och de flesta människor kan hantera detta. Men det förhindrar inte att alkoholen ställer till stora skadeverkningar i det svenska samhället, och det har vi all anledning att vara medvetna om.

Samtidigt tror jag också att det finns en fara i om vi själva ger bilden att vi inte har en möjlighet att bekämpa alkohol. När man tittar på utvecklingen i Sverige och den statistik som finns förefaller det vara så att många tidigare trodde att Systembolaget inte skulle ha en chans att bevara sin ställning och att det faktum att man nu kan föra in alkohol över gränserna helt skulle undergräva det svenska systemet med utskänkningstillstånd och Systembolaget. Jag är inte så säker på det. Det kan naturligtvis finnas brister i vår statistik, men det finns ändå goda skäl att tro att till exempel Internet och införsel över gränserna via resor i huvudsak är ett marginalfenomen.

Den ökning vi har sett av alkoholkonsumtionen ligger framför allt på vinsidan, och där är det ju så att Systembolagets personal är både kunnig, kompetent och ger en rimlig service.

Låt oss alltså bevara grunderna i den svenska alkoholpolitiken. Den tror jag att vi ska värna om och slå vakt om.

När det gäller Skatteverkets och Tullverkets verksamhet är det i huvudsak så att när det gäller att se till att skatt betalas på Internetinförd sprit ligger ansvaret på Skatteverket. Det är Skatteverket som ska se till att skatter drivs in i Sverige. Jag vet att Skatteverket har arbetat med den här frågan, och jag föreställer mig att man kommer att fortsätta göra det. Det finns säkert anledning för oss att noga följa den utvecklingen för att säkerställa att Skatteverket gör vad man kan på det här området.

Jag inser att Skatteverkets primära uppgift är att få in skatteintäkter. Men skälet till att vi väljer en skattesats på alkohol som är hög är att det är ett primärt samhällsintresse att förhindra alkoholmissbruk. Därför är det också viktigt att Skatteverket fäster vikt vid frågan om att se till att vi får in våra skatter.

När det sedan gäller EU-initiativ kan jag säga att jag förmodligen – jag säger förmodligen, för jag har inte räknat – är den finansminister som har yttrat sig flest gånger rörande alkoholpolitik, åtminstone per möte; jag har ju inte varit finansminister så länge. Det beror naturligtvis på att vi har haft en stor och omfattande diskussion om just införselkvoter och minimiskatter under den period då jag har varit finansminister.

Jag tror det vore bra om vi kunde få en enighet i EU-kretsen kring ökade minimiskatter. Det vore lämpligt, därför att det skulle minska gränshandelsproblemet, det skulle bevara en viktig skattebas och det skulle underlätta ett viktigt folkhälsoarbete.

Nu finns det ett antal olika länder som inte håller med. Man kan nämna vinländerna, men senast var det nog närmast ölländerna som var det stora hindret, därför att man ansåg att det var omöjligt att höja ölskatten.

Jag tror inte alls att den svenska alkoholpolitiken är på väg ut. Jag tror att den svenska alkoholpolitiken är på väg in. Jag tror att fler och fler länder kommer att inse att det finns folkhälsoproblem, samhällsproblem och sociala problem förknippade med alkohol och att det därför är logiskt och rimligt att vi gemensamt i Europa försöker hitta ett regelsystem och ett lagsystem som underlättar för oss att bekämpa detta viktiga folkhälsoproblem.

Anf. 25 LAILA BJURLING (s):

Fru talman! Tack igen, finansministern! Det gläder mig att vi har samma uppfattning om den restriktiva alkoholpolitiken och att finansministern också tycker att det är viktigt att vi behåller den för att motverka en hel del av de problem och avigsidor med alkoholbruket som vi kan se.

Vi ser också att alkoholbruket och alkoholmissbruket ökat väldigt kraftigt i Sverige. Vi ser det bland annat på de unga kvinnorna. Massor av unga kvinnor söker hjälp för alkoholskador och alkoholberoende. Det är en mycket otäck utveckling.

Vi har haft ett seminarium, en hearing, i dag där forskare pratade om olika skattebaser. Där var det en av forskarna som sade att vi var lite ängsliga för att behålla hög alkoholskatt i relation till hur många vuxna missbrukare vi såg runt omkring oss, men däremot inte i relation till hur många ungdomars missbruk vi såg. Då kan jag känna att det kanske beror på att vi som vuxna inte ser ungdomars missbruk. De är ute på de tider då

vi håller oss inne i våra lägenheter framför våra tv-apparater och kanske inte ser hur utbrett både bruket och missbruket är när det gäller ungdomars alkoholvanor i dag.

Det är också en sak som jag tror att finansministern håller med mig om: Vi måste verkligen se till att vi sätter in riktigt kraftiga motåtgärder mot det här.

Jag tror kanske inte att Internetspriten – det var ju en av de frågor jag hade här – är den stora delen, utan det är den stora legala införseln som vi faktiskt har i dag.

Glädjande nog är Systembolagets ställning faktiskt ganska stark, och man har ju stärkt sin andel av alkoholen nu liksom även alkoholförsäljningen. Men vi kan ändå se att det totalt är ungefär 19 procent av alkoholkonsumtionen i Sverige som utgörs av den legala resandeförseln. Man behöver ju bara åka och titta på en färja som går över vilken gräns som helst, där folk fortfarande bär sina grejor. Jag kan bara drömma om hur det ser ut i lastbilar och kombibilar av olika slag.

Därför är det så viktigt att vi verkligen jobbar från Sveriges sida för att få alkoholskatten och alkoholproblemen att bli en folkhälsofråga.

Så länge det är en vara bland andra varor i EU är det fråga om den fria rörligheten, men om vi talar om hälsofrågor har ju varje land för sig mycket större möjligheter att se till att behandlingen blir annorlunda utifrån de behov och relationer som länderna har. Jag har nu hört att finansministern håller med mig om att det är viktigt att staten ser till att få in dessa skatter. Det gäller givetvis även Internetspriten.

Jag vill dock gärna veta, lite mer konkret, vad statsministern egentligen gör – annat än talar för att flytta fram våra positioner i EU – när det gäller att få detta att bestå och få alkoholfrågorna att bli en folkhälsofråga som vi själva på ett annat sätt kan rå över.

Anf. 26 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Det blir mycket tackande här, men jag vill ändå tacka Laila Bjurling för jag tycker att det är viktigt att vi för en aktiv dialog och diskussion kring alkoholpolitiken. Det sprids mycket myter om att svensk alkoholpolitik är på väg ut, att den inte kan överleva för nu har vi Internet och fri rörlighet och att den därför måste föras till historiens skräphög.

Jag tror inte alls att det är så. Jag tror att det finns en utbredd folklig legitimitet för att det är gott med vin, att det är gott med öl och att det är trevligt med en snaps till sillen. Men det är inget argument för att vi inte ska ta hänsyn till dem i vårt samhälle som drabbas av alkoholens avigsidor. De är mörka och brett förekommande, och vi har ett gemensamt ansvar för att motverka dem.

Alkohol skapar problem för kvinnor, för barn och för ungdomar. Alkohol är också ett av de stora sociala problemen bland män. Om vi tittar på gruppen män som varaktigt fastnat i socialbidragstagande och utanförskap ser vi att den ofta består av personer med svåra missbruksproblem som i slutändan många gånger landar i ett djupt alkoholmissbruk. Många människors livsdrömmar och livsplaner förstörs helt enkelt av alkoholen. Därför ska vi naturligtvis värna om den moderna svenska alkoholpolitiken och snarast bidra till att den sprids i Europa.

Vidare tror jag att det i ett modernt ekonomisk-politiskt resonemang är rimligt att tänka sig skattebaser som alkohol, tobak och bensin som något som vi i större utsträckning ska vara beroende av, medan arbete, investeringar och produktion är sådant som vi i mindre utsträckning ska vara beroende av. Jag tror att det är ett viktigt resonemang.

Vi har under de senaste åren sett att flera EU-länder höjt alkoholskatten. Våra vänner i Estland har gjort det liksom våra vänner i Finland, och nu har även vi i Sverige gjort det. Det är början på en ny trend. Vi jobbar alla med att hantera ett skattetryck som, om jag formulerar det så, är bekymmersamt i ett globalt perspektiv. Om det då finns några skattebaser som är rimligare än andra är det naturligtvis de som är förknippade med sådana varor och tjänster som ur ett samhällsekonomiskt och socialt perspektiv är djupt problematiska.

Jag föreställer mig att våra vänner på Skatteverket noga följer de tydliga signaler som regeringen ger dem. Vi anser att det är viktigt att de tar uppdraget att följa Internethandeln på stort allvar. Det räcker inte med att göra en och annan stickprovskontroll, utan dessa frågor måste noggrant och kontinuerligt följas. Vi måste se till att det är enkelt för dem som vill importera att göra rätt för sig. Det är inte rimligt att kräva omfattande blanketter eller komplicerade förfaranden som vanliga människor inte klarar av att hantera. I stället måste det vara enkelt att göra rätt för sig. Detta måste naturligtvis följas upp på ett rimligt sätt. Människor ska betala skatt på det sätt de är skyldiga att göra när de importerar via Internet.

Därtill är det naturligtvis vår uppgift inom EU att både argumentera för folkhälsoaspekten och, anser jag, för den ekonomiska vikten av att alkohol och andra varor som förknippas med betydande problem är högt beskattade. Jag känner därför en stark tilltro till att vi har ett brett folkligt stöd för en restriktiv alkoholpolitik – den går brett över blockgränserna – och att vi gemensamt bör arbeta för att bevara en svensk framtidsinriktad alkoholpolitik.

Anf. 27 LAILA BJURLING (s):

Fru talman! Även jag tror att vi har en bred folklig legitimitet för vår restriktiva alkoholpolitik. Men det är nog många i Sverige som tycker att det är bra att få föra in mängder av lågt beskattad alkohol över våra gränser.

Systemets monopol, som vi pratade om tidigare, har ett starkt stöd, och glädjande nog återvänder många kunder dit i stället för att köpa utomlands. Samtidigt tror jag att många svenskar känner sig lite lurade av att vi av EU blir tvingade att öppna våra gränser för en i stort sett obegränsad alkoholinförsel.

Finansministerns partikolleger i skatteutskottet tror att en höjd skatt på spriten i Sverige skulle innebära mindre införsel från lågskatteländerna, men det tror varken jag eller mina partikamrater. Därför vill jag fråga finansministern:

Håller finansministern med sina partikamrater i skatteutskottet om att höjd skatt på spriten i Sverige skulle göra det mindre intressant att handla i lågskatteländer? Eller håller finansministern med mig och mina partikamrater om att det behövs förstärkta resurser till Tullverket, Skatteverket och polisen för att hindra kriminell handel med alkohol samtidigt som

Sverige ökar sina ansträngningar att få resten av EU att inse hotet från alkoholen?

Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Låt mig upprepa att jag tycker att det är bra att vi får en diskussion om alkoholpolitiken. Det är nämligen en del av signalsystemet, om jag säger så, till våra myndigheter och verk att detta är en viktig fråga, att det är viktigt att de följer den, att det är viktigt att vi gör vad vi kan för att bevara en sund och rimlig alkoholpolitik.

När det sedan gäller mina partikamrater i skatteutskottet håller jag alltid med om deras kloka och väl övervägda ställningstaganden. Vi får naturligtvis värdera även den här frågan. Vi har nu gjort höjningar av ölskatten och vi har höjt tobaksskatten – områden där det allmänt finns skäl att höja skatterna – men det finns avgränsningsproblem vad gäller risken för smuggling.

Jag är övertygad om att de måttliga höjningar av skatterna som vi gjort inte leder till fördjupade gränshandelsproblem, även om det återstår att se. När vi väl utvärderat frågan kan vi också förhålla oss till vilka möjligheter det finns att göra ytterligare insatser på området.

Grunderna för den svenska alkoholpolitiken bör bestå; det är vi överens om. Därför är det glädjande att vi kan ha den här typen av diskussioner. Det är en del av signalsystemet gentemot myndigheterna och visar på vikten av dessa frågor.

Jag vill tacka Laila Bjurling för diskussionen.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2007/08:65 om skatteundandragande och regelkrångel

Anf. 29 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Marie Engström har frågat mig vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att minska skattefusk och svartjobb samt för att minska regelbördan för såväl privatpersoner som företag.

Marie Engström och jag debatterade skattefusk för ett år sedan. Jag anser fortfarande att frågan är viktig och att det framför allt är tre faktorer som är viktiga för att få bukt med den. Skatter och avgifter måste ligga på en rimlig nivå, Skatteverkets kontroll måste vara effektiv och synlig och skattereglerna måste vara så enkla som möjligt.

Sedan dess har regeringen presenterat flera förslag som minskar skattefusk och svartjobb. Skattelättnader för hushållstjänster har införts, och ett förslag om sänkta socialavgifter på vissa delar av tjänstesektorn lämnas nu i dagarna till riksdagen.

Åtgärder för att öka effektiviteten av Skatteverkets kontrollarbete har genomförts. En åtgärd, som beslutades under den förra regeringen men genomfördes under den nuvarande, är reglerna om personalliggare hos restauranger och frisörer. Reglerna har tillämpats under snart ett år. Även om Skatteverket inte har utvärderat reglerna ännu har jag fått indikationer på att de hittills varit mycket framgångsrika. Jag kan även nämna för-

slaget om konkurrens på lika villkor inom kontantbranscherna, som har antagits av riksdagen. Förslaget innebär att ett krav på certifierade kassa-register i kontantbranscherna införs från och med 2010.

Regeringen har också höga ambitioner när det gäller att minska den administrativa bördan. Regeringen kommer att redovisa det arbetet i en skrivelse till riksdagen under januari 2008.

Anf. 30 MARIE ENGSTRÖM (v):

Fru talman! Anledningen till att jag skrev den här interpellationen i år är att Skatteverket kommit med sin skattefelskarta. Det är intressant att de försökt kartlägga skattefelen. Det är mycket möjligt att jag återkommer nästa år, för jag tror inte att vi kommer till rätta med problemen under innevarande riksdagsår.

Det finns problem med skatteundandragande. Skatteverket delar in det i olika kategorier. Där finns medvetet fusk och skatteplanering, vilka båda går lite utanför gränserna. Sedan finns också de så kallade oavsiktligt uppkomna misstagen. Allt är alltså inte medvetet fusk.

När det gäller de olika typerna av skattefel visar det sig att en stor del har internationell anknytning genom transaktioner mellan Sverige och andra länder och vice versa. Där får vi kanske vara lite uppmärksamma när vi fattar beslut om till exempel uppskov med reavinsterna också ska gälla i andra länder och inte bara i Sverige.

Vi kommer att debattera detta när det gäller regler om underprisöverlåtelser i företag som också ska gälla i andra länder. Vi öppnar för att inte på samma sätt kunna bevaka de skatteintäkter som vi egentligen ska ha när skatteobjekten försvinner utomlands. Det är viktigt att komma ihåg.

Svartarbete motsvarar den absolut största delen av skatteundandragandet. Här visar det sig att mikroföretagen var en väldigt stor andel av dem som undandrog skatt.

Sedan talar man om den tredje gruppen. Det är de andra nationella frågorna. Vad är det? Det är sådant som inte är skatteundandraganden men där människor gör fel. Det är minst lika allvarligt att vi har ett system som gör att man inte har möjlighet att göra rätt för sig eftersom det är så pass krångligt.

Det regeringen gör är egentligen att spä på just den delen väldigt mycket. Anders Borg nämner två saker i sitt svar, nämligen skattereduktion för hushållstjänster och sänkning av arbetsgivaravgifter för tjänsteföretag. Det skulle vara två metoder att minska skatteundandragandet.

Jag menar att de två åtgärderna kanske snarare bidrar till att vi ökar skattebortfallet och möjligheterna att göra skatteundandraganden. Till exempel hade Ekot ett radioinslag där man visade att kanske många företag faktiskt var beredda att nu skriva någonting annat på fakturan och bidra till att skatteundandragandet kommer att öka. Det här är egentligen ett litet flaggskepp för regeringen just för att minska skatteundandragandet. Det måste kännas väldigt besvärande.

Det är samma sak med sänkta arbetsgivaravgifter för tjänsteföretag. Det är kringgärdat av väldigt många gränsdragningsproblem. Man vill naturligtvis höra till den gruppen företag som ska få de sänkta arbetsgivaravgifterna. Bland annat har bemanningsföretagen nu hört av sig och är väldigt förgrymmade över sakernas tillstånd.

Det finns en lång rad frågor jag skulle kunna ställa till finansministern angående detta. Vad har regeringen för övergripande strategi för att komma till rätta med skatteundraganden? Hur ser regeringen på de två förslagen om hushållstjänster respektive tjänsteföretag? Inte kan väl regeringen vara seriös när man menar att det skulle bidra till att vi kommer till rätta med skattefusket?

Anf. 31 FINN BENGTSSON (m):

Fru talman! Debatten om skatterna under interpellationsdebatterna har varit mycket intressant. Jag har kanske störst respekt för finansministerns tydliga markering av alla borgerliga partiers ideologiska förankring i att alltid ha lägsta effektiva skattenivå och skatteuttag för ett överenskommet uppdrag.

Insiktsfullt nog betonade finansministern också den borgerliga filosofin att ständigt vända på varje skattekrona man uttaxerat av medborgarna och att därmed också ständigt ha en levande debatt om vad som är det offentliga uppdraget och vad som är privat. Med denna filosofi får man nämligen ett viktigt fokus på att det som är privat också är viktigt att tillfredsställa för medborgarna och att deras frihet att göra detta endast kan uppnås av den som har rätt att behålla tillräckligt mycket från till exempel lönearbete för att göra sina möjliga val.

Ur detta kommer den kloka arbetslinjen med skattesänkningar på arbete som svenska folket så tydligt valde i förra valet. Detta är en skillnad mot vänsterblocket som när filosofin om högsta möjliga skatteuttag för kollektiva investeringar där det offentliga uppdragets begränsningar är relativt ointressanta att diskutera. Det är i praktiken oändligt för en riktigt rättroende socialist. Problemen börjar hopa sig först när socialisten ser att skattebördan för många är så orimlig att människor känner sig trängda och kanske flyr undan skatt för att över huvud taget överleva.

Jag ger mig in i den här debatten för att kanske lära mig lite grann av finansministern som har en erfarenhet som jag saknar, nämligen kunskaper i ekonomi och dess vetenskap.

Jag vill dra mig till minnes att vi har en Nobelpristagare i ekonomi vid namn Milton Friedman som, om jag minns rätt, påtalade problem när skattesatsen blir för hög. Det missgynnar samhället på många nivåer som även kan hota arbetslinjen. Bland annat tror jag att denna Nobelpristagare ansåg att det skulle kunna vara skadligt för samhällsekonomin om man steg över en procentsats på 33 procent genom att aktivt skatteplanerande och skatteundanflyende började göra sig gällande i sådan mängd att man faktiskt förlorade på det hela.

Det innebär också att improduktivt arbete iscensattes av många medborgare för att just komma undan skatterna. Man fick helt enkelt en dålig skattemoral på den nivån.

Jag vill också dra mig till minnes att den tidigare amerikanske presidenten Ronald Reagan var den som lagstiftade om något som heter *bill of rights*. Det innebar att varje medborgare skulle ha en lagskyddad rätt att få behålla minst 50 procent av intjänad inkomst. Det är en ganska intressant siffra om man jämför den med tidigare överenskommelser och breda parlamentariska lösningar att skattetryck inte ska överstiga 50 procent.

Min fråga till finansministern är om han i den här debatten kunde lägga in lite av detta resonemang. Nu är dessa förvisso två förhatliga

representanter för det stora landet i väster. Men är den här filosofin något man borde fundera på när det gäller till exempel implementeringen av skatter så att man också får en följsamhet av skatterna som alla gynnas av, såväl landet som medborgarna?

Vi har visserligen med den nya regeringen lyckats med att sänka skattetrycket ganska påtagligt på kort tid. Den fråga jag egentligen ställer är: Är det rätt att i första hand jaga skattesmitare? Eller är det så att man också måste väga in vad som bör vara ett rimligt skattetryck för att inte detta ska bli en jakt som är improduktiv såväl för samhället som för medborgaren?

Anf. 32 FREDRIK OLOVSSON (s):

Fru talman! Jag ska börja med att tacka Marie Engström för en bra och intressant interpellation i ett viktigt ärende, nämligen hur vi ska finansiera vår välfärd och hur somliga människor försöker undandra sig just det ansvaret.

Jag blev också väldigt intresserad av att lyssna på vad finansministern har att säga om Finn Bengtssons resonemang här. Jag brukar efterlysa moderater som vill vara med och diskutera frågan om skattefusk, men i det här fallet blev det nog inte lättare för finansministern.

Så till interpellationen. När finansministern ska berätta vad regeringen gör för att minska skattefusket säger han att det gör man genom att sänka skatten. Han lyfter fram två exempel som Marie Engström också har tagit upp, nämligen skattelättnader för hushållstjänster och sänkta socialavgifter för vissa delar av tjänstesektorn.

Det är två förslag som har fått mycket kritik för att de krånglar till skattesystemet, ökar regelbördan och nu också öppnar för nya typer av skattefusk. Just den undersökning som Ekot genomförde är väldigt talande för hur det nu uppenbarligen går till.

Näringsminister Maud Olofsson fick en möjlighet att uttala sig. Hon valde att inte se det som något större problem att man fuskade på ett nytt och mer expansivt sätt i den här branschen. Jag hoppas förstås att finansministern har en annan och mindre lättsinnig syn på skattefusk.

När det handlar om andra saker som finansministern lyfte fram som regeringens åtgärder mot skattefusk är det åtgärder som har beslutats eller förberetts av en socialdemokratisk regering under den föregående mandatperioden. Ingenstans kan man se vilka nya förslag finansministern själv har lyft fram och som han nu arbetar intensivt med i Finansdepartementet för att komma till rätta med de problem som finns.

Jag skulle vara väldigt glad om finansministern tar tillfället i akt och redovisar alla de nya förslag som man nu jobbar hårt med för att vi ska kunna komma till rätta med problemet med att vissa människor tycker att de inte ska vara med och finansiera den välfärd som vi gemensamt har kommit fram till att vi ska ha i Sverige.

Anf. 33 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Fru talman! Jag vill börja med att säga att vi har haft ett jätteintressant skatteseminarium och träffat skatteforskare i skatteutskottet här under förmiddagen. En fråga som då blev belyst var svenskarnas attityder till olika typer av skatter, skattemoral och så vidare.

Det forskarna kunde slå fast var att för att allmänheten ska acceptera en beskattning måste skatterna upplevas som rättvisa. Vi kan konstatera att 70 procent av skattesänkningarna ramlar rakt ned i händerna på de 30 procent mest välbärgade.

Forskarna kunde också konstatera att skattesystemet måste vara enkelt och begripligt. Min fråga till finansministern som kommer så småningom handlar om på vilket sätt han har gjort vårt skattesystem enklare och begripligare från de exempel som Fredrik Olovsson och Marie Engström tar upp. När Skatteverkets generaldirektör besökte skatteutskottet sade han att arbetsgivaravgiftssänkningarna inom vissa tjänstesektorer blir svåra att kunna kontrollera och att de kommer att leda till skatteundandraganden. Detta sade han utifrån en fråga om varför man ska betala en avgift när man säljer bensin och en annan när man säljer korv på en bensinmack.

Forskarna kom också fram till att man ska se skatterna som ett medel för att nå gemensam välfärd. Vi använder skatterna och lägger ihop dem gemensamt för att bygga och nå välfärd. Man ska inte använda dem för att skänka till välbärgade i privata fickor, som den här regeringen nu har gjort. Det bygger man ingen gemensam välfärd med – för att inte tala om de frysta statsbidragen till kommunerna som gör att många kommuner får svårigheter framöver.

Forskarna kunde också meddela att människor ska uppleva att alla andra gör rätt för sig. Det är viktigt för att upprätthålla en god skattemoral. Man kan fråga sig på vilket sätt regeringen har förmedlat signaler och signalsystem ut till den svenska allmänheten om att man gör rätt för sig utifrån de diskussioner som har förts där enskilda statsråd har vittnat om att de inte har betalat de skatter och avgifter som man rimligen borde göra.

Den viktigaste slutsatsen som forskarna kunde berätta om var att för att kunna upprätthålla en hög legitimitet är just förtroendet för politiker oerhört viktigt. Det är viktigt på vilket sätt vi agerar och på vilket sätt vi talar om skatter. Man kanske inte ska säga som utrikesminister Bildt gjorde när han sade att det inte är konstigt att man skattefuskar med ett sådant skattesystem som vi har i det här landet. Då går signalsystemet i precis motsatt riktning mot legitimitet.

Vi kan konstatera att i jakten på fusket får faktiskt Skatteverket lite mindre medel och resurser till att kunna kontrollera. Däremot satsar finansministern kraftigt på socialförsäkringssystemet för att kunna jaga dem som utnyttjar eller tar ut föräldrapenning eller sjukpenning. Det är ganska symptomatiskt för regeringen, menar jag.

Mina frågor till finansministern i den här interpellationsdebatten blir: På vilket sätt har finansministern agerat för att vårt skattesystem ska bli enklare och begripligare? Och vad gör finansministern för att stärka skattemoralen i landet?

Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Det är centralt att bekämpa skattefusk och bidragsfusk, överutnyttjande av möjligheter att undkomma skatter och överutnyttjande av olika förmåner vi har. Vi har de senaste dagarna från Skatteverket, från bidragsfusketredningen och från andra håll fått nya och skrämmande

uppgifter om hur stora belopp går förlorade för samhällsekonomin på grund av detta.

Den här regeringen har till skillnad från tidigare regeringar en aktiv ambition att förbättra skattesystemet. Vi har sänkt skatterna kraftigt på ett sätt som väcker stort internationellt intresse. Vi sänker skatterna därför att låga skatter är viktigt för att människor ska vilja betala dem och för att vi ska få sysselsättning. Vi gör skatterna mer effektiva genom att vi minskar de stora sociala kostnader som är förknippade med att en stram arbetsrätt och höga reservationslöner driver ut unga människor, äldre människor och invandrare från arbetsmarknaden. Det löser vi genom att rikta lättnader i stället för att öka otryggheten för de grupper som behöver få en plats på arbetsmarknaden. Vi satsar på enhetliga och rättssäkra skatter.

Det här är vårt program. Det är mycket intressant att notera att när vi sänker skatterna på arbete kommer sysselsättningen. Våra egna beräkningar tyder på att det handlar om runt 100 000 i ökad sysselsättning, vilket är ett resultat som Socialdemokraterna, om de menar allvar med full sysselsättning, skulle applådera.

Vi vill ha effektivare skatter. Enhetliga skatter är inte alltid effektiva. Det är en mycket tydlig inriktning i dag i Sverige, i hela Europa och för den delen i USA att vi måste lätta på kostnaderna för våra höga skatter genom att ta ned skattetrycket på de områden där Socialdemokraternas och Vänsterpartiets politik har drivit ut jobb ur svensk ekonomi. Det är alldeles uppenbart att Sverige har en underdimensionerad servicesektor, en underdimensionerad restaurangnäring och en underdimensionerad handel. Med hjälp av höga skatter och höga arbetsgivaravgifter har man drivit ut jobb och företagande ur Sverige. Det är ett av de viktigaste skälen till att Socialdemokraterna har misslyckats med jobben. Det är ett av de viktigaste skälen till att vi har massarbetslöshet i Sverige.

På det sättet är det tragiskt att när vi nu gör någonting åt detta förordar Socialdemokraterna en skattechock för ungdomar, en skattechock för servicesektorn, en skattechock i förlängningen för de arbetslösa och en skattechock för att återupprätta massarbetslösheten.

Det är precis som Finn Bengtsson påpekar; ekonomer har varit tydliga här. Man kan citera Milton Friedman och man kan även citera Gunnar Myrdal: Sverige är på väg att förvandlas till ett land av fiffelare. Med den skattebördan som Gunnar Sträng och andra lade över Sverige i slutet av 60-talet och början av 70-talet drev man fram en svartekonomi och ett mygelsamhälle som var oerhört skadligt.

Här har vi den tydligaste skiljelinjen i svensk politik. Det går inte att komma ifrån att det är här skillnaden mellan vänster och höger går. Vi står för full sysselsättning. Vi står för låg arbetslöshet. Vi väjer inte på någon punkt för det som krävs för att skapa jobb. Socialdemokraterna hyllar sin egen passivitet och sitt eget misslyckande. Här blir det tydligt. I dag fick vi nyheten om att pensionerna nu stiger snabbare än vad som har skett på länge. Om prognoserna är riktiga kommer uppgången i pensionerna att bli ännu större nästa år. Då handlar det om 4 000 kronor i höjda pensioner i år och 6 000 nästa år. Det lyckades aldrig Socialdemokraterna med därför att de misslyckades med jobben.

Prot. 2007/08:18
30 oktober

Svar på
interpellationer

Vi ser att kommunerna nu gläds åt att skatteintäkterna ökar. Det kommer naturligtvis att fortsätta under de närmaste åren. Det sker rekordinvesteringar i välfärdssektorn, för nu kommer jobben.

Att man kan tala om förtroende för politiker när man vet att den stora förtroendeförlusten ligger i sveket mot den förda sysselsättningspolitiken och sveket mot att man inte hanterade massarbetslösheten! Det är där förtroendet för politikerna har tagit den största stöten.

Anf. 35 MARIE ENGSTRÖM (v):

Fru talman! Jag märker att Anders Borg blir mycket engagerad när vi debatterar de här frågorna. Det trillar mer över till att diskutera sysselsättning än att diskutera skattefusket, som egentligen är syftet med min interpellation. Jag tycker att även den andra debatten är intressant, men det kanske blir som i en tidigare interpellationsdebatt där man skulle diskutera golf men det blev mer ridning. Jag hoppas att vi kan hålla oss till skattefusket. Vi är flera stycken här som har ställt frågan vad regeringen har för strategi för att komma till rätta med problemen.

Det vi pratar om är i runda slängar ca 5 procent av bnp som faktiskt inte kommer in till staten. Det är problematiskt på många sätt. Dels handlar det om pengar som vi skulle kunna använda till välfärdssatsningar, dels handlar det om att det faktiskt finns många företag i det här landet som vill göra rätt för sig. Men det blir svårt för dem i och med att det finns andra företag som sätter detta i system. Vi har här påvisat exempel på hur det kan gå till. Därför är vi upprörda över att regeringen vill till skapa regler som öppnar för ännu mer skatteundandraganden och ännu större uppfinningsrikedom. Det är inte bra.

Som Raimo Pärssinen sade har vi haft ett seminarium på förmiddagen i dag i skatteutskottet. Det är jätteintressant att ta del av vad forskningen säger i de här frågorna och om attityder.

Anders Borg var inne på att vi här i Sverige har höjt skatterna så mycket. Han gjorde någon liten historisk exposé. Men har Anders Borg några empiriska belägg för att Sverige på något sätt skulle ha en större andel skatteundandragande än något annat europeiskt land? Finns det sådan empirisk forskning? Det kanske vore viktigt att ha det som utgångspunkt i så fall.

Det som vi måste ta fasta på från forskarnas sida är att det är viktigt för människor att de upplever skattesystemet som rättvist. Det handlar om att jag behandlas rättvist men också om att andra behandlas rättvist. I det sammanhanget ska man komma ihåg att det inte bara handlar om rättvisan, utan det handlar också om kopplingen till välfärden. Vet man att det finns en stark koppling till välfärden, får man den informationen, blir man också mer benägen att betala sin skatt.

Detta kan vara svårt ibland om man kanske i den politiska retoriken vill framhålla skatter som någonting som är väldigt negativt. Till slut pratar man ju mer eller mindre bort skatter från statsinkomsterna genom att tala om att de är så väldigt skadliga, att de är så väldigt onyttiga. Vore det inte bättre om vi försökte tala om vad man egentligen får för skatterna?

Det fanns en fråga som man uppenbarligen hade ställt till många skattebetalare. 70 procent säger att det är väldigt bra att sänka skatter, men

bara 50 procent vill att man minskar välfärdsåtagandena. Det borde ju finnas en större överensstämmelse i så fall.

Jag skulle vilja avsluta med en sak som sades vid seminariet. Det var en hälsning från den skattejuridiska forskningen. De menar att det här finns entydiga slutsatser. Det handlar om att se till att vi inte får några skattefria öar, att se till att vi strävar efter likformighet i beskattningen och att det inte ska vara några olikheter. Det är nämligen där vi får de stora problemen. Jag tycker att det uttalandet stämmer väldigt väl överens med den kritik som vi har kring regeringens förslag.

Anf. 36 FINN BENGTTSSON (m):

Fru talman! Det här är en mycket intressant debatt. Låt mig påminna om att vi har haft en pomperipossadebatt i vårt land för inte så länge sedan, det vill säga när vi hade ett skattetryck på enskilda som gick över 100 procent. Det är klart att man då kan väcka en interpellation av den här typen och i första hand fråga hur vi ska jaga dem som betalar mer än 100 procent i skatt och sedan ställa frågan så att det är det enda fokus man får diskutera.

Jag tycker att det är ganska viktigt att just därför ställa frågan lite mer öppet. Det har hänvisats till forskare hit och forskare dit. Jag hänvisar till några andra forskare som uppenbarligen har andra åsikter, som dessutom har vunnit Nobelpriset, även om de inte har fått vara med på debatten i dag.

Min fråga till finansministern utgick nämligen från följande: Om skatterna är för höga för det offentliga uppdrag som medborgarna känner sig missnöjda med får man, enligt mitt sätt att se, beteendevetenskapligt rent naturligt en skatteflyktstendens. Det måste man begripa.

Jag kan läsa innantill vad interpellanten säger. Hon säger så här: Det är allvarligt att staten går miste om så stora skatteintäkter varje år, alltså 133 miljarder. Den oron kan jag dela. Men så kommer nästa mening: På sikt kan det få betydelse för välfärdssystemen, eftersom pengar som rättmätigt skulle användas för till exempel höjda bostadstillägg eller vård inte finns tillgängliga.

Låt mig då få påminna om att resultatet efter tolv års socialdemokratiskt styre har lett till en vård som nu är den sämst tillgängliga i hela Europa. Då är min fråga till finansministern: Tror finansministern att man kanske genom att höja skattetrycket på ett enkelt sätt kan fördela över de pengarna så att värden plötsligt uppnår det som Socialdemokraterna, som har haft bland världens högsta skatter, inte har lyckats uppnå? Eller kan det möjligtvis vara så att det finns ett systemfel, att ett alltför högt skattetryck inte bara motverkar arbetslinjen utan även tillgängligheten till den välfärd som man påstår sig värna om men inte har lyckats uppnå?

Anf. 37 FREDRIK OLOVSSON (s):

Fru talman! Finansministern vältrar sig i självberöm. Det kan ändå vara bra att påminna om att det året före valet, det sista året med en socialdemokratisk regering, skapades 93 000 nya jobb. Det gjordes utan stora skattesänkningar för rika och förmögna. Det gjordes utan stora nedskärningar i a-kassan, utan avgiftshöjningar i a-kassan och utan att sjuka fick sämre ersättning om de exempelvis råkade ut för cancer eller en stroke.

Prot. 2007/08:18
30 oktober

Svar på
interpellationer

Det kan också vara på sin plats att korrigera finansministern på en punkt när det gäller pensionärerna. Pensionerna har de senaste sju åren stigit reallt, enligt samma nyhetssändning, antar jag, som finansministern lyssnade på. Det finns ingen anledning att sprida lögn om det. Däremot är det finansministern som ser till att landets pensionärer inte får de skattesänkningar som inkomsttagare i övrigt får. Det leder naturligtvis till att klyftorna ökar mellan dem som har jobbat men blivit gamla och dem som jobbar nu.

Kanske är det fantastiska utfallet mot socialdemokratisk politik också ett försvar när finansministern står här och inte har några egna förslag om hur han ska komma till rätta med skattefusk mer än genom att möjligen ta bort skatter och sänka skatter. Det tycks ju vara den enda strategi som återstår när de socialdemokratiska förslagen är genomförda. Annars har finansministern återigen en möjlighet att återkomma med de konkreta förslag som han avser att lägga fram framöver när det handlar om det här. Budgetpropositionen var kemiskt ren från den typen av insatser.

Anf. 38 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Fru talman! Ja, det är samma retorik hela tiden, Anders Borg. När jag frågar vad finansministern tänker göra för att stärka skattemoralen pratar han om en misslyckad socialdemokratisk politik. Och det här med förtroendet för politiker säger han beror på Socialdemokraternas misslyckande. Men menar Anders Borg, i talarstolen i riksdagen, att det inte spelar någon roll om vi har statsråd som undandrar sig skatter, som skattefuskar, som inte fullgör sina skyldigheter för att samla pengar till välfärden? Menar Anders Borg att det inte spelar någon roll och att detta med förtroendet bara kan hänföras till socialdemokratisk arbetsmarknadspolitik? Det tycker jag är mycket förvånande att få höra.

Ni moderater har faktiskt sagt, i Gävle, att nu öppnas dörren och vägen mot skatteparadiset i Sverige. Då använder ni precis samma retorik och säger: Ja, det gör vi för låginkomsttagarna. Men det förutsätter naturligtvis att paradiset även kommer att gälla höginkomsttagarna. För vägen, som ni har anträtt, mot skatteparadiset går via höginkomsttagarna. Det är fullständigt klart. Det är också därför som förtroendet i opinionen för Moderaterna sjunker. Det är synligt för svenska folket vilken prioritering ni har. Det är mer åt dem som redan har, mindre åt de andra.

Ni ska bara veta hur de 325 arbetare som är varslade vid Norrsundets Bruk känner när de ska möta en sämre ekonomi medan Anders Borg och övriga får en mycket bättre ekonomi.

Jag frågar återigen: Vad tänker finansministern göra för att stärka skattemoralen i detta land?

Anf. 39 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Jag tror att det enskilt viktiga vi kan göra för att stärka förtroendet för svenska politiker och för den svenska samhällsmodellen är att återupprätta full sysselsättning och bekämpa massarbetslöshet.

Det spelar ingen roll hur arg Raimo Pärssinen blir. Jag kommer aldrig att vika från vår princip om full sysselsättning. Jag förstår att det är störande för socialdemokrater att få höra om sitt eget misslyckande, eftersom man lämnar efter sig massarbetslöshet, utanförskap och en avgrund från det som man kan kalla full sysselsättning.

Men låt oss återkomma till diskussionen om skattefusk, som är utgångspunkten för detta. Det är klart att det som vi talar om är en mycket effektiv strategi mot skattefusk. Låga skatter minskar risken för att människor upplever att det är nödvändigt eller uppfattar det som rimligt att undandra sig skatter. Låga skatter och effektiva skatter är ett självklart mål för en regering som vill ha en väl fungerande välfärd.

När det gäller detta med effektiva skatter måste jag säga att jag är lite förvånad över att Marie Engström väljer en sådan entydig ton. När vi möter utländska departement och organisationer uppfattas naturligtvis det som vi nu gör med skatterna som ett sätt att öka skatternas effektivitet.

När vi tittar på arbetslöshet i olika länder ser vi att den skiljer sig mellan ungdomar, äldre och invandrare. Vi vet att det finns en stor skillnad när det gäller hur många som fastnar i långvarigt utanförskap, alltså hur mycket långtidsarbetslöshet man får.

Jag satt senast i dag och läste en omfattande rapport som kommissionen har beställt på denna punkt. Det är tydligt så att allra störst och dyrast är kostnaden för skattesystemet när det gäller sektorer där man kan ersätta marknadsarbete med eget arbete, där det finns en omfattande svart sektor. Där kan man få stora sysselsättningseffekter, och de kommer förhållandevis snabbt. Det är därför vi har försökt lägga fram förslag på detta område.

Hur ska vi försvara skatterna? undrar Marie Engström. Ja, vi vill naturligtvis ha en omfattande välfärd i Sverige. Vi vill ha en bra och generös trygghet. Men ännu tydligare vill vi ha bra kunskap i skolan och en god kvalitet i vården, som Finn Bengtsson lyfte fram. Då måste vi kunna försvara ett någorlunda rimligt skattetryck. En fråga är avgörande för vilka kostnader man kan acceptera, och det är jobben, jobben och jobben. De höga enhetliga skatterna har slagit ut väldigt många jobb i Sverige. Tittar vi på svensk ekonomi ser vi att det är i servicesektorn vi har förlorat jobben. Det är bland ungdomar, det är bland äldre, och det är bland invandrare. Vi gör nu viktiga åtgärder för att kunna ha kvar en generös välfärdsstat utan att det leder till omfattande negativa effekter på sysselsättningen. Därför är åtgärderna för att göra skatterna mer effektiva också viktiga åtgärder för att bevara skattesystemets legitimitet.

Det är klart att det finns skatteflyktstendenser. Det finns människor som uppfattar att det finns ett omfattande överutnyttjande och fusk i bidragssystemen, och det gör att de inte vill betala sina skatter. Det faktum att de tror att andra inte betalar sina skatter kan bidra både till att de fuskar mer med bidrag och till att de fortsätter att fuska med skatterna. Man får en negativ spiral som undergräver samhällsmoralen.

Vad vi vill uppnå är naturligtvis en känsla av att man får mycket bra offentlig service – till exempel bra skola och bra sjukvård – om man betalar sina skatter. Skatterna ska vara enkla att leva med, och de ska inte bidra till massarbetslöshet. Det är inriktningen på de åtgärder vi gör.

Jag tror också att utvärderingarna så småningom kommer att visa att sysselsättningen bland ungdomar och i servicesektorn, bland invandrare och långtidsarbetslösa är på väg upp. Detta är ett resultat av att vi försöker minska de allra farligaste och allra skadligaste skattekilarna.

Anf. 40 MARIE ENGSTRÖM (v):

Fru talman! Det finns väldigt mycket att svara på här. Jag kan i varje fall säga att den pomperipossadiskussion som vi hade i Sverige på 1970-talet ledde till att man gjorde någonting åt det problem som uppstod, och det var under en socialdemokratisk regering.

Jag får väl också säga att det ändå är positivt att Anders Borg åtminstone försöker att diskutera skattefusksfrågan. Det andra får vi ta sedan. Men jag fäste mig lite grann vid något som Anders Borg sade om regeringens strategi med låga skatter. Forskarna säger att människor tycker att det är så viktigt med rättvisa skatter. Man kan förstås sänka skatten, men det beror i så fall på hur man sänker den, rent teoretiskt. Sänker man skatter för människor med höga inkomster tappar man ju hela idén med rättvisa skatter. Rättvisa skatter är uppenbarligen väldigt viktigt för viljan att göra rätt för sig och betala skatt. Ur det perspektivet kan man inte på något sätt säga att skatterna är rättvisa. Det är likadant med fördelningen av skatter mellan kvinnor och män.

När det gäller effektiva skatter och enkla skatter ska man kanske lyssna på vad Näringslivets regelnämnd säger. De har i dagarna skickat brev till oss riksdagsledamöter och säkert också till Finansdepartementet. Från det hållet finns farhågor: Kommer man att göra något åt regel-förenklingsarbetet, kommer man att uppnå de mål man har satt upp och så vidare. Man kanske också ska lyssna på vad Skatteverket säger. De förutspår kvittokaos och krångligare regler – krångligare för Skatteverket och krångligare för skattebetalarna. Det är något jag tycker att regeringen måste ta till sig. Jag kanske skriver en interpellation nästa år igen.

Anf. 41 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Jag är inte säker på att jag förstod Marie Engström rätt. Pomperipossadebatten var i början av 70-talet, och den stora skattereformen inträffade i slutet av 80-talet. Möjligtvis är det den takt man kan förvänta sig av socialdemokratin när de omprövar och löser samhällsproblem. Det är möjligtvis en riktig iakttagelse från Marie Engström att det tar väldigt lång tid för socialdemokratiska regeringar att lösa problem.

Vi står för en rättvis och frihetlig skattepolitik. Det är kärnan i vår politik, och det är utifrån detta vi kommer att utvärderas i valrörelsen. Den är rättvis därför att den leder till jobb och till sysselsättning. Den minskar utanförskapet och pressar tillbaka arbetslösheten. Det är den fulla sysselsättningen som är det viktigaste när vi diskuterar rättvisa. Utanförskap bygger klyftor mellan människor. När vår politik får sin fulla effekt och sysselsättningen ökar kommer vi att se den stora skillnaden mot de tidigare regeringarna. Vår politik kan man med god forskning belägga. Det är politik som leder till fler jobb. Den förra regeringen skapade plusjobb och friår och skryter om att det var något som ökade sysselsättningen. Det var en stor del av jobben som kom under 2006. Här har vi skillnaden – rättvisa skatter är skatter som leder till jobb. Orättvisa skatter är skatter som bygger klyftor.

Vi ska naturligtvis också ha effektiva skatter. De stora sysselsättningseffekterna av skattekilarna finns i servicesektorn. Där finns en svart sektor. Det drabbar ungdomar, invandrare och äldre. Där har vi vår inriktning för att försöka minska de stora kostnaderna för det svenska skattetrycket. Det kommer också att visa sig vara en effektiv politik, både i

Överläggningen var härmed avslutad.

Svar på
interpellationer

8 § Svar på interpellation 2007/08:67 om EU:s centralisering

Anf. 42 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Max Andersson har frågat mig hur jag kommer att verka för ett EU som är ”smalare, men vassare”.

Bakgrunden till frågan är att Max Andersson säger sig ha svårt att förstå hur regeringen kan hävda att målsättningen att göra unionen smalare men vassare kan förenas med att säga ja till en ny EU-grundlag som kraftigt ökar EU:s makt.

Jag skulle vilja svara så här: Det är ingen nyhet att Max Andersson inte delar regeringens syn på EU-samarbetet och det fördrag som nyligen har antagits av unionens stats- och regeringschefer. Allvarigare är att Max Andersson sprider vilseledande information om det nya fördragets följder. Fördraget innebär *inte* att EU får ett gemensamt försvar eller att EU förvandlas till en stat. Det innebär inte heller att EU kan bestämma över vår nationella politik om exempelvis sport eller utrikespolitik.

Det nya fördraget innehåller däremot en rad positiva reformer som i många avseenden gör EU vassare och smalare. Exempelvis ger fördraget möjligheter till en ny – och vassare – politik för att bekämpa gränsöverskridande brottslighet. Genom att det nationella vetot begränsas på det området skapas förutsättningar för effektivt agerande i en union med 27 länder.

När det gäller målet att göra unionen smalare vill jag framhålla att fördraget förtydligar de principer som styr unionens befogenheter. Bland annat framgår nu tydligt att varje befogenhet som inte har tilldelats unionen i fördragen tillhör medlemsstaterna samt att unionen ska respektera medlemsstaternas nationella identitet.

Viktigt är också att nationella parlament får nya möjligheter att övervaka hur befogenheterna verkligen används och kan slå larm om de upptäcker lagstiftningsförslag som inte hör hemma på EU-nivå. Om tillräckligt många parlament reser invändningar mot ett förslag kan det helt stoppas. Detta är positivt och kan bidra till att avskräcka detaljerade och klämfingriga lagstiftningsförslag.

Tack vare det nya fördraget förbättras de grundläggande spelreglerna för EU-samarbetet. Men målet att göra unionen bättre och mer effektiv måste också prägla det dagliga lagstiftningsarbetet. Regeringen stöder aktivt det löpande arbetet för att förbättra kvaliteten i EU:s lagstiftning och ta bort gamla regler som är onödiga eller förlegade. En konkret målsättning är att regelbördan ska lättas med 25 procent fram till 2012.

Nu sätter vi punkt för en debatt om EU:s ramverk som har pågått i flera år. Den har varit nyttig, men lika nödvändigt är det att EU nu går vidare och lägger all kraft på att arbeta med de stora och viktiga sakfrågor som bultar på dörren. Det handlar om att leverera en framåtriktad politik som lever upp till medborgarnas förväntningar i frågor som klimat, migration, jobb och tillväxt och kampen mot den organiserade

brottsligheten. Sverige kommer att spela en central och konstruktiv roll i det arbetet.

Anf. 43 MAX ANDERSSON (mp):

Fru talman! Jag ska börja med att tacka ministern för svaret på min interpellation även om jag naturligtvis inte är helt nöjd.

Kärnan i min interpellation handlar om ifall regeringens retorik stämmer överens med den praktiska politiken. I valrörelsen gick ju alliansens partier ut och krävde ett smalare men vassare EU. I regeringsförklaringen skrev man att man ville ha ett EU som är smalare men vassare och som koncentrerar sig på färre och genuint gränsöverskridande frågor.

Det är inget underligt att regeringen formulerar sig på det viset, för EU är faktiskt inte så fruktansvärt populärt hos svenska folket. En opinionsundersökning från tankesmedjan Open Europe från i våras visade att 59 procent av svenska folket ville att EU skulle ha mindre makt. Bara 4 procent, vilket inte ens är lika med antalet folkpartister, ville att EU skulle få mer att säga till om. Olika opinionsundersökningar kan ge olika resultat, men tendensen är tydlig: Svenska folket vill att EU ska ha mindre att säga till om.

Sedan går regeringen och skriver under ett fördrag som innebär att EU får en massiv förstärkning av sin makt. På 62 områden slopar man vetorätten. Den svenska regeringens möjlighet att stoppa förslag i ministerrådet – den röststyrkan halveras. Man utökar EU:s makt på många områden. Regeringens retorik stämmer inte överens med politiken.

Kan ministern förklara på vilket sätt ni jobbar med att göra EU smalare och vassare? På vilket sätt gör ni EU smalare när ni flyttar en massa makt till EU i stället för att försöka få EU att koncentrera sig på färre frågor?

Ministern tog upp tre exempel på hur EU blir smalare. Det är tre små rostiga spikar att hänga upp påståendet på.

En sådan är de nationella parlamentens nya roll. En andra är att unionen ska respektera medlemsstaternas nationella identitet. En tredje spik är att det nu uttryckligen framgår att varje befogenhet som inte har tilldelats unionen i fördragen tillhör medlemsstaterna. Jag tar dem en och en.

Det är förslaget om att de nationella parlamenten ska få nya möjligheter att övervaka hur befogenheterna används. Det innebär i praktiken ganska lite. Om en tredjedel av de nationella parlamenten inom åtta veckor protesterar och säger att EU inte ska syssla med detta måste kommissionen titta på förslaget igen. Det är ingen gigantisk bantningskur för EU.

Om hälften av de nationella parlamenten inom åtta veckor protesterar kan det bli en omröstning i ministerrådet om man ska gå vidare med förslaget. Men den proceduren kommer sannolikt aldrig att användas och dess betydelse kommer att vara ganska liten. Den lilla spiken finns där, men den väger lätt i jämförelse med att man ger upp vetot på 62 områden.

Vad gäller frågan om unionen ska respektera medlemsstaternas nationella identiteter framgår det redan i fördragen, artikel 6.3 i EU-fördraget: Unionen ska respektera den nationella identiteten hos sina medlemsstater. Det är inget nytt. Det står redan. Det är en svag spik.

Bland annat framgår det att varje befogenhet som inte tilldelats unionen i fördragen tillhör medlemsstaterna. Det står också i de gällande fördragen.

Av de tre sakargumenten är ett litet, och de andra två är inga nyheter.

Anf. 44 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Tack, Max Andersson, för frågan. Det här är stora frågor där det borde vara fler som diskuterar. Vad ska EU göra, och vad ska EU inte göra? Det är jättetrevligt att stå här och samtala, men det borde involvera fler.

Jag förstår att Max Andersson inte är nöjd med svaret. Det hör till. Max Andersson hänvisar till undersökningar. De är många. Undersökningar visar också att fler personer än någonsin i Sverige är nöjda med det svenska medlemskapet. Färre än någonsin vill gå ur, och många fler miljöpartister vill att Sverige ska stanna kvar i EU än tidigare. Många medborgare vill också att EU ska bli bättre på att leverera.

Det är där vassare kommer in. EU ska göra rätt saker. *Doing less but better*. Där det finns ett mervärde av att samarbeta internationellt – det ska man bli bra på.

Max Andersson och jag kan vara överens om att det är värdefullt att EU-länderna samarbetar i miljö- och klimatpolitiken. EU kan vara ett viktigt verktyg där. Det finns en förstärkning i skrivningen om att man ska göra detta, men EU har också under det senaste året i handling och i ord – och snart ytterligare i handling, hoppas jag – visat hur viktigt det är att jobba med klimatfrågorna tillsammans. Det ska vara bindande mål och bindande tidtabeller.

Det gäller likaså brottsbekämpningen. Det är där man går mot mer majoritetsbeslut – därför att det har varit svårt att komma vidare. Det är en genuint gränsöverskridande fråga. EU måste ha kraft att fatta beslut. Vi har kanske inte samma åsikt om detta, men jag menar att det är en kraftfull förbättring för att kunna fatta beslut när det gäller både brottsbekämpning, skyddet för brottsoffer och rättssäkerheten.

EU blir tydligare. Ja, det hade gått att göra det ännu tydligare. Som federalist hade jag gärna sett en tydlig kompetenskatalog. Jag är inte säker på att Max Andersson är av samma åsikt, men det finns ändå ett embryo till ett sådant som reglerar vad som ligger på EU-nivå, vad som är delad kompetens och vad som är nationalstatens ansvar. Det ökar tydligheten gentemot hur det är i dag.

Det gäller likaså subsidiaritetskontrollen. Jag har samtalat med några ledamöter i konstitutionsutskottet om hur riksdagen ska jobba med frågan. Det är jätte viktigt att riksdagen hittar bra verktyg. Det här är också en kraftfull förstärkning mot hur det är i dag med Nicefördraget. Där finns inte alls den möjligheten.

Om Sveriges riksdag är tydlig med att använda mekanismen och protestera mot något förslag är det svårt för en regering – vilken regering det än är – att negligera det i ministerrådet. Naturligtvis är det likaså för alla de andra ländernas regeringar. Det här kommer att visa sig vara ett mer kraftfullt vapen, eller verktyg, än vad Max Andersson tror.

Sedan kan man i det dagliga arbeta för att göra EU smalare. Jag nämnde kort i mitt svar hur vi försöker arbeta med att undanröja och förenkla regelverket inom EU. Vi försöker se till att gamla otidsenliga regelverk försvinner. Vi försöker att i varje diskussion i de rådskonstellat-

ioner jag och mina kolleger är i motverka att man fattar en massa beslut som inte hör hemma på EU-nivå – med utgångspunkt i subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen – och se till att de förslagen inte kommer vidare.

Ett annat viktigt verktyg är EU:s budget. Jag såg till min glädje när Max Andersson satt i publiken på seminariet i fredags när EU:s framtida budget diskuterades. Där hoppas jag att det framgick att regeringens mycket tydliga ambition, gärna med så stort stöd från Sveriges riksdag som möjligt, är att lyfta fram de frågor EU ska samarbeta i när de ger ett genuint mervärde, där EU ska vara vassare, på bekostnad av det som faktiskt kan vara de enskilda staternas ansvar – eller på ännu lägre nivå. Jag välkomnar Max Andersson i det samarbetet.

Anf. 45 MAX ANDERSSON (mp):

Fru talman! Jag har hela tiden förstått att vad regeringen menar när man säger vassare även i detta sammanhang kan betyda klåfingrigare. Det ska vara lättare för EU att köra över medlemsstaterna. Den biten av regeringens politik är med råge uppfylld i och med det nya EU-fördraget. Det blir mycket lättare att köra över medlemsstaterna på många områden.

Men i biten att EU ska bestämma mindre har ni verkligen inte lyckats. Jag brukar inte citera Carl Bildt, men det han sade efter det att Sverige långt om länge tvingades ge upp den fåfänga kampen om att knyta kronan till ecu var bra: Ett misslyckande måste kallas ett misslyckande. Om nu regeringen verkligen har försökt göra det man har sagt att man ska göra, det vill säga försöka få EU att bestämma om färre saker, ta beslut om färre områden, koncentrera sig på det gränsöverskridande, har regeringen misslyckats. Det man får är ett stort steg mot att EU bestämmer mer. Det är ett stort steg mot att omvandla EU från en statsbildning till en stat. Man kommer inte hela vägen fram – gudskelov! – men man tar ett stort steg mot ett Europas förenta stater.

Miljöpartiet är emot detta. Vi ser att när makten flyttar till Bryssel flyttar den bort från Sverige, då flyttar den bort från den nivå som det svenska folket kan påverka. Vi försämrar kvaliteten på den nationella demokratin. Det är allvarligt. Risken är att vi får en europeisk superstat med en stor klyfta mellan folken och politikerna, med ett ökande politikerförakt och ett politiskt system som förlorar förmågan att ta hänsyn till nationella opinioner därför att makten har flyttat någon annanstans. Det är det stora problemet.

Jag vill säga en sak till om behovet av en folkomröstning. Miljöpartiet anser att den här debatten inte är över än på långa vägar. Jag tror inte riktigt ministern menade vad hon sade i interpellationssvaret om att vi nu ska sätta punkt för debatten. Lissabonfördraget är inte färdigskrivet på svenska än. Det är inte undertecknat, och det är inte utskickat på remiss. Det ska ske en folkomröstning i Irland och förhoppningsvis också i flera andra länder. Frågan om det kan antas utan en grundlagsändring i Sverige är ännu inte avgjord. Förhoppningsvis får vi en beslutande folkomröstning om fördraget i Sverige.

Miljöpartiet anser att det är nödvändigt. Det här är ett så stort beslut att Sveriges riksdag inte kan fatta det själv. Vissa frågor är alldeles för viktiga för att lämnas bara till politikerna.

Anf. 46 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Jag tror att vi har olika uppfattningar om vad som menas med ”vassare”. Vi kanske kan enas om någon principiell definition av ”smalare”, att man gör färre saker och är mindre klåfingrig. Vassare för mig innebär att EU ska leverera resultat. EU måste inte bara prata utan också fatta beslut som blir verkliga för medborgarna. Vi vet att allt fler undersökningar visar att människor – också många miljöpartister – vill att EU ska leverera resultat i gränsöverskridande frågor. Det handlar om jobb, tillväxt, miljö och klimat och om brottsbekämpning, liksom om en del utrikespolitiska frågor och migrationsfrågor.

För att man ska kunna fatta beslut i en union med 27 medlemsländer – snart 30 eller fler – måste man kunna fatta beslut med kvalificerad majoritet. Det menar jag är vasst.

I dag har många viktiga frågor inom brottsbekämpning veterats av ett enskilt medlemsland. Vi har därför inte kunnat få minimiregler när det gäller skydd för åtalade, rätt till tolk, rätt till juridisk information och så vidare. Italiens förre premiärminister Berlusconi blockerade till exempel under flera år ett ramverk mot rasism eftersom det skulle antas med enhällighet. Nu får vi bättre verktyg för att kunna bekämpa den fruktansvärda gränsöverskridande brottslighet som finns. Det menar jag är vassare.

Ett ”smalare” EU handlar om på vilket sätt fördraget definierar detta. Det var det som stod i frågan. Vi hade kunnat göra mer när det gäller hur kompetensavgränsningen skulle ske. Det är en fråga som ligger långt tillbaka i tiden, under konventet. Den försökte många av oss påverka på olika sätt. Det var en annan regering då. Jag hade gärna sett att den kompetensavgränsningen hade varit tydligare. Nu är den som den är och vi har i alla fall tagit några steg framåt. Jag försökte i mina tidigare inlägg rabbla upp några frågor där jag tror att vi i Sverige och Sveriges riksdag kan verka för att försöka hindra en del klåfingriga förslag och verka i det dagliga arbetet för att hålla undan en del förslag som inte hör hemma på EU-nivå och successivt förenkla regelverket och besluten.

Vi har i de olika medlemsländerna olika syn på vad EU ska göra. Vi är inte helt överens i alla länder om vad som bör ligga på EU-nivå och vad som inte bör göra det. Det har mycket att göra med den tilltro man har till det nationella systemet. Vi har stor tilltro till vårt nationella system. I andra länder har man mindre tilltro. Därför är det svårt att finna en enhetlighet här. Den debatten fortsätter, och den är väldigt bra. Förhoppningsvis kan den intensifieras när de olika riksdagarna finner arbetsformer för hur subsidiaritetskontrollen ska se ut.

Återigen vill jag säga något om detta med folkomröstning. Jag menar naturligtvis inte att vi inte ska ha debatt. Om jag har uttryckt mig så vill jag be om ursäkt. Jag försöker själv dagligen delta i debatten om fördragets innehåll. Fördraget ligger dock fast. Nu har vi bestämt oss, har man sagt från regeringschefernas sida. Det ska översättas och tolkas, men det ska inte förhandlas mer om innehållet.

Fördraget ska nu översättas till svenska. Det ska bli en departementspromemoria och en lagrådsremiss, och det ska sedan bli en proposition till riksdagen, enligt alla konstens regler. Det kommer att finnas många tillfällen att samtala och diskutera om detta. Där kan man också lyfta olika synpunkter. Jag hoppas att vi kan hjälpas åt med detta.

Regeringens uppfattning – och den delas av en stor majoritet i Sverige – är att det är just Sveriges riksdag som ska fatta beslut om fördraget. Det handlar inte om huruvida EU ska se ut på ett eller annat sätt, utan det handlar om huruvida vi ska ha Nicefördraget eller det nya reformfördraget. Den frågan, menar jag, är bäst lämpad att fatta beslut om i Sveriges riksdag.

Anf. 47 MAX ANDERSSON (mp):

Fru talman! Jag förstår att ministern anser att frågan passar bättre i Sveriges riksdag, för det är bara där som ministern är garanterad att få det beslut som hon vill ha. När man frågar svenska folket om de vill ha den nya EU-grundlagen eller inte blir svaret betydligt osäkrare.

Ministern talar om opinionsundersökningar. När man frågar vanliga medborgare om de tycker att EU ska leverera när det gäller miljön och brottsligheten är det klart att de svarar ja. Man vill ju att problemen ska lösas. Men det faktum att det finns ett problem som det är viktigt att lösa betyder inte att EU måste lösa det.

Den nya EU-grundlagen, Lissabonfördraget, förbättrar inte på något sätt EU:s möjligheter att ta itu med miljöproblemen. Jag har lite svårt att förstå varför ministern tar upp den aspekten i den här debatten när det inte leder till någon förbättring på miljöområdet.

Brottsligheten, den tredje pelaren, är den del där EU blir vassare. Men en vass kniv är en kniv man kan skära sig på. Det finns ett hot mot rätts-säkerheten när man flyttar makt på detta område till EU. Det har vi redan sett exempel på, och vi kommer att få se fler exempel på det. EU är inte nödvändigtvis det bästa forumet för att hantera detta. Det finns många och starka argument för att vi bättre löser de här frågorna genom internationellt samarbete än genom att bygga upp något slags europeiskt FBI, en gigantisk övernationell byråkrati och en gigantisk samling europeisk lagstiftning. Men det är en annan debatt, och den kan vi återkomma till sedan.

Miljöpartiet kräver en folkomröstning om fördraget därför att det är så stort och så viktigt att Sveriges riksdag inte har kompetens att själv besluta om det, inte moraliskt i alla fall.

Anf. 48 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Det är lite märkligt att Max Andersson godkänner vissa frågor i en opinionsundersökning men inte andra. Om folk får frågan om de tycker att EU ska lägga sig i mindre tror jag att alla kommer att säga ja, och det räknas enligt Max Andersson, men om folk säger att de vill att EU ska leverera så är det inte värt något. Låt oss enas om att opinionsundersökningar kan ge vägledning, men de är inte hela sanningen. Som man frågar får man svar.

Det är ett faktum att allt fler människor i det här landet har insett det som tyvärr Max Andersson inte har insett, nämligen att EU är ett väldigt viktigt verktyg för att lösa gemensamma problem. Det är inte perfekt och det finns massor som borde ändras. Men det är ett väldigt viktigt verktyg för oss när det gäller att lösa gemensamma problem. Det som regeringen ägnar sig åt är att försöka förbättra detta samarbete så mycket som möjligt så att vi ska kunna leverera resultat på det här området.

Det är sant att fördraget inte gör någon skillnad på miljöpolitikens område på annat sätt än genom att man nämner en referens till att klimat- och miljöfrågorna är viktiga. Men EU har under det senaste året visat stor handlingskraft på det här området och en global vilja att ta itu med detta. Jag är övertygad om att även om det kommer att bli diskussioner nästa år när man börjar diskutera bördefördelning och så vidare är EU berett att så småningom fatta beslut så att vi ska leva upp till våra internationella åtaganden och tillsammans trycka på så att vi kan få ett post-Kyotoavtal. Det Kyotoavtal som finns i dag hade inte funnits utan EU. Jag tror att EU kommer att ta detta ansvar.

Vi har olika åsikter om folkomröstning. Jag tycker att det kan vara ett bra instrument ibland i stora frågor som det är lätt att ge ett enkelt svar på: ja eller nej. Vi hade exempelvis en folkomröstning där man fick säga ja eller nej till euron. Där blev det inte så som jag önskade. Det blev ett nej, men jag är glad att vi folkomröstade. Vi hade en folkomröstning där vi fick säga ja eller nej till EU.

Men här skulle frågan i en folkomröstning vara: Ska vi ha reformfördraget eller Nicefördraget? Det är detta en folkomröstning skulle handla om. Den dagen Max Andersson talar om för mig vilka de stora fördelarna med Nicefördraget gentemot reformfördraget är kanske vi kan återkomma till denna diskussion.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.57 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 18.00.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 18.00.

9 § Svar på interpellation 2007/08:45 om styrning av flyktingmottagandet

Anf. 49 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Luciano Astudillo har frågat statsministern vilka åtgärder han avser att vidta för att klargöra regeringens uppfattning när det gäller frågan om statlig styrning av flyktingmottagandet.

Interpellationen har överlämnats till mig.

Det råder inga delade meningar inom regeringen om styrning av flyktingmottagandet. Regeringens uppfattning framgår av direktiven för Utredningen om nyanländas arbetsmarknadsetablering (dir. 2007:52).

I direktiven sägs att det inte är aktuellt att inskränka individens möjlighet att själv välja bostadsort. Däremot anges att det finns skäl att när-

mare överväga om bosättning och etablering skulle kunna påverkas. Det kan handla om incitament både för individen och andra aktörer samt förbättrad information om arbetsmarknads- och utbildningsförutsättningarna på olika orter.

Syftet är med andra ord att ge individen bättre underlag och möjlighet att fatta egna rationella beslut om sin framtid. I sammanhanget ska också nämnas att de som beviljas uppehållstillstånd har möjlighet att vid behov få hjälp med att bosätta sig i en kommun, det vill säga få en kommunplats.

Regeringens uppfattning är alltså att starkare incitament och andra åtgärder som innebär att individen ges goda möjligheter att göra egna val är bättre än att staten bestämmer var en nyanländ flykting ska bo. Utredningen ska ge förslag om effektiva insatser och incitament för att påskynda arbetsmarknadsetableringen för nyanlända flyktingar och deras anhöriga och ska lämna sina förslag senast den 2 juni 2008.

Jag vill också understryka att regeringens jobbpolitik leder till att fler får arbete i hela landet. Möjligheten till arbete och egen försörjning bör vara ett starkt incitament för val av bosättningsort.

Avslutningsvis kan jag nämna att regeringen under hösten också avser att tillsätta en utredning med uppdrag att se över mottagandet av asylsökande. Tillsammans kommer de båda utredningarna att kunna ta ett helhetsgrepp om såväl asylsökandes situation som förutsättningarna för etablering för dem som beviljas uppehållstillstånd.

Anf. 50 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Jag vill inledningsvis tacka integrationsministern för svaret. Jag hade verkligen hoppats att få ha det här samtalet med statsministern, men jag kan förstå att han har rätt mycket annat att göra i dessa dagar kring krishantering och annat.

Bakgrunden till att den här interpellationen ställdes var de fyra borgerliga partiledarnas jippobetonade besök nere i Malmö, där Fredrik Reinfeldt fick flera moderata kommunalråd att gå i taket efter sina uttalanden kring en eventuell icke-styrning av mottagandet av flyktingar. Anja Sonesson, kommunalråd från Malmö, moderat, sade så här: Fler kommuner måste dela på bördan. Tutti Johansson Falk, moderat kommunalråd i Landskrona, var väldigt kritisk till att Reinfeldt innan utredningen – nu blir det utredningarna – var klar uttalade en position, hur det skulle se ut. Också Peter Danielsson, moderat kommunalråd i Helsingborg, var kritisk till de här uttalandena.

Faktum är – det är väl det som den här debatten handlar om, och det är något som de här moderata kommunalråden också inser – att Sverige inte har en generös flyktingpolitik. Det är inte Sverige som har det, utan det är ett antal kommuner i vårt land som står för den största delen av mottagningen. Det skapar problem i de kommunerna.

Jag har konstaterat nu efter ett år att det finns få områden där skillnaden är så stor mellan det man sade innan man vann valet och det man gör nu. Innan valet gav man sken av att man visste och kunde det mesta. Det behövdes inte fler utredningar. Man skulle hantera frågan. Sabuni gick in för det med hull och hår. Hon lade ned utredning, lade ned den struktur som fanns kring flyktingmottagning och lade ned det mesta, för hon visste precis vad som skulle göras.

Billström stod här i kammaren på våren innan valet och sade att det är lite, osammanhängande och feltänkt om vår politik. Han var mycket konkret och hade en ingång för hur det skulle hanteras. Nu kan jag konstatera att regeringen inte bara tillsätter en utredning. Man berättar här att man kommer att ha en utredning till på området. Det enda man åstadkommer med detta är att man skjuter frågan framför sig.

Samtidigt fortsätter ett ovärdigt mottagande i många av landets storstadskommuner: Malmö, Göteborg och Södertälje inte minst. Samtidigt fortsätter en del av landets kommuner att vara de som bär den stora bördan när det gäller flyktingmottagningen. Samtidigt fortsätter andra kommuner att konsekvent vägra ta emot flyktingar och gömma sig bakom det kommunala självstyret. Det är allvarligt, och det skapar ökad segregation, ett samhälle som klyvs isär. Jag tycker att det är tragiskt att så här ett år efter konstatera att Sabuni och den borgerliga regeringen gjort så lite på det här området.

Anf. 51 LARS JOHANSSON (s):

Fru talman! Jag fortsätter gärna på den tråd som Luciano Astudillo tog upp när det gäller själva ansvaret för flyktingmottagandet. Vi hade en diskussion för ungefär ett halvår sedan kring att man från regeringens sida hade beslutat sig för att lägga ned den integrationspolitiska kommittén som hade i uppdrag att mellan partierna parlamentariskt försöka belysa de här frågorna och återkomma med förslag till regeringen. Den lades ned, Integrationsverket lades ned och så vidare.

Då hade man förhoppningar att det med den nya regeringen ändå skulle ske något konstruktivt konkret. Men jag kan notera i dag att man har lagt fram en budget, och man har inte presenterat några nya förslag.

Nu är vi i det läget igen att det ska tillsättas, såvitt jag har förstått, enmansutredningar. Det är ju den här regeringens sätt att arbeta på område efter område. Man bjuder inte in till en samlad diskussion om hur vi ska hantera frågor som är av väldigt stor betydelse för hela landet. Framför allt i de här frågorna ska man inte ta partipolitiskt enkla poänger, eftersom de är mycket svårare än så.

Jag gick nyss in på Migrationsverkets hemsida för att se hur man nu ser på utvecklingen framöver när det gäller flyktingmottagandet. De kommande tre åren kommer vi att ha ungefär samma flyktingmottagande som vi har i år. 30 000–40 000, säger man för de kommande tre åren.

Jag gick vidare och tittade på hur det såg ut på kommunsidan och tog fram de aktuella siffrorna från den 29 oktober. Jag kan då konstatera att det är precis på samma sätt som tidigare. Det är de kommuner som tidigare har tagit ett stort ansvar för flyktingmottagandet. Det är Stockholms kommun, Södertälje, Malmö, Göteborg och en del andra kommuner som tidigare har haft ett stort flyktingmottagande, medan övriga kommuner är oerhört sparsamma. Fortfarande är det väldigt många kommuner som över huvud taget inte skriver på några överenskommelser för perioden 2007–2009.

Det innebär att vi får en fortsatt koncentration. Det är mot den bakgrunden som interpellationen är ställd. Varför är det så svårt för regeringen att ta till sig den utsträckta handen och det som Socialdemokraterna i sin budgetmotion har visat på? Vi skulle framför allt kunna ge ett solidaritetsbidrag till de kommuner som under de senaste fem åren har

tagit ett större ansvar i samhället för flyktingmottagandet. Vi skulle samtidigt vidta åtgärder som innebär att vi i fortsättningen får en ordning så att vi skapar bostadsförutsättningar för flyktingar i andra kommuner och inte fortsätter med den inhumana politik som innebär att människor i storstäder, där det är svårt att få bostäder, bor oerhört trångt, kanske flera familjer i samma lägenhet. Det finns många som vittnar om att tio–tolv personer bor i en tretrummare. Hälften kommer från ett annat land i det så kallade egna boendet. De har inget alternativ, för de vet ingenting.

Då är det inte så enkelt att säga, som görs i interpellationssvaret, att syftet är att man skapa incitament och vidta åtgärder som gör att individen ska ges möjlighet att göra egna val. Vilka egna val kan man göra när man kommer till ett annat land som innebär att man får en egen bostad till exempel i Stockholms stad? Nu säljs ju stora delar av allmännyttan ut. Vad blir det för alternativ?

Såvitt jag kan se blir alternativet att man också i fortsättningen kommer att bo hos släktingar med den sociala misär som det innebär.

Anf. 52 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Det är lite svårt att greppa vad den här debatten egentligen handlar om. Man beklagar sig över att vi har lagt ned Integrationsverket. Är det någonting som har gett resultat redan i dag är det det faktum att ansvaret för flyktingmottagandet lagts på den regionala nivån hos landshövdingarna. När jag tillträdde var det ungefär 50–60 kommuner som vägrade att ta emot flyktingar. Ja, jag kan också erkänna att många av dem var borgerliga kommuner, moderatstyrda kommuner. Nu har Migrationsverket hängt ut 14 kommuner som vägrar ta emot flyktingar. Det har alltså minskat från 60 ned till 14. Det regionala samarbetet fungerar bättre. Landshövdingarna lyckas bättre än en nationell generaldirektör att skapa samarbete i sin region och också övertyga sina kommunalråd att ta ett solidariskt ansvar.

Jag har träffat representanter för många av de kommuner som inte har tagit mot flyktingar under många år. Många av dem inser nu att om man inte har bostäder i sin kommun kan man i alla fall erbjuda någonting annat, kanske möjligheter till utbildning eller kanske möjligheter att hjälpa människor in på arbetsmarknaden inom sin kommun. Jag tror att det är framtiden när det gäller integrationspolitiken. Kommunerna måste kunna samarbeta över gränserna. Det är inte alldeles lätt att ha den typen av samarbete i dag även om det har stimulerats av den nya organisationen för att komma i gång. Jag tror att ersättningssystemet måste ses över, vilket Monica Werenfels Röttorp nu gör. Vi måste se hur vi ska forma det framtida ersättningssystemet för att stimulera just det samarbete som nu har påbörjats och som kommer att vara viktigt i framtiden.

Ska vi skicka ännu mer pengar till de kommuner som vi pratar om här, Södertälje och Malmö till exempel, som tar ett tungt ansvar? Årligt talat tror jag inte att det är pengar som är det stora problemet. Det finns inte de pengar i världen som kan klara av den situation som uppstår om människor inte kommer ut på arbetsmarknaden. Jag har kallat de här kommunerna till samtal. Jag kommer att fortsätta att samtala med dem. Jag tror att det finns andra saker som vi kan göra. Jag tror att det finns erfarenhet som man kan lära av kommuner emellan. Hur ska man jobba

för att lyckas bättre? Om inte människor kommer ut i arbete kommer till syvende och sist kommunerna alltid att ta det yttersta ansvaret för sina kommunmedborgare.

Lars Johansson säger att vi får en budgetproposition där det inte står någonting om integration. Men vi fortsätter med reformer på arbetsmarknadens område, till exempel ytterligare nystartsjobb inom offentlig sektor och nyfriskjobb för dem som kan rehabiliteras tillbaka till arbetsmarknaden i stället för att förtidspensioneras. Det är reformer som är viktiga också för invandrare. Det är reformer som är viktiga för de nya som kommer till vårt land och vill bygga sin framtid här.

Prot. 2007/08:18
30 oktober

Jag vet egentligen inte vad ni beklagar er över. Ja, vi lade ned en integrationspolitisk kommitté som Socialdemokraterna tillsatte, men vi har tillsatt en med direktiv om det som vi anser vara viktigast att göra. Hur ska vi hitta ett incitamentssystem som underlättar för människor att kunna bosätta sig på rätt plats?

Lars Johansson pekar också på detta med information. Om människor får konkret information är väl alla intresserade av att kunna försörja sig själva. Om man visar människor på valmöjligheter och var de har bäst chans att lyckas i vårt land tror jag att de är kapabla att göra det valet. Där har vi misslyckats i dag. Jag tror inte att vi har varit tydliga nog med information till många av de personer som i dag bor trångt i Malmö och Södertälje.

Anf. 53 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Först har jag en kommentar till Migrationsverkets uthängande av 14 kommuner. Om jag inte minns alldeles fel var det 14 kommuner som inte tagit emot ensamkommande barn. Antingen har Nyamko missat det eller också väljer hon att medvetet fara med osanning. Jag hoppas att hon har missat vad det handlade om.

Jag och Sabuni har haft debatter om flyktingmottagningen, och jag lägger märke till att den något stöddiga och kaxiga attityden är borta nu. Sabuni inser att det inte är enkel materia och att man inte kan och vet allting från början, utan att det är komplexa ärenden. Det är välkommet. Jag hoppas att det håller i sig.

Sedan har jag en kommentar till svaret som jag fick och som Sabuni läste upp. Det gäller detta med att individen väljer själv, EBO, och att det på något sätt är individens fel att man hamnar i trångboddhet. Det fanns någon sådan kommentar. Det fria valet som människor ställs inför är en chimär. Det vet Nyamko Sabuni mycket väl. Förutsättningarna att välja finns inte i praktiken.

Det har med information att göra, men jag vill påstå att de som söker asyl och sedan får uppehållstillstånd får väldigt mycket information om förutsättningarna om man hamnar trångt i Herrgården med släkten. Men Migrationsverket har sällan något annat alternativ att erbjuda. Man har också väldigt kort tid på sig att besluta om var man ska ha sin framtid när man väl har fått uppehållstillstånd. Det finns flera strukturella problem som måste hanteras.

Det finns någonting som jag inte begriper. Det finns en motsägelse när det gäller hur man hanterar flyktingmottagningen och hur man hanterar andra politiska områden. Den borgerliga regeringen har ändrat akassesystemet på ett sådant sätt att från den första dagen ska en arbetslös vara beredd att söka jobb i hela Sverige inom vilket yrkesområde som helst. Men när det gäller människor som uppbär introduktionsersättning vill inte ministern röra på det. Det är inte konsekvent.

Vi socialdemokrater tror att detta är ett område där vi behöver ha breda uppgörelser som klarar förändringar och att andra partier tar över, såsom vi troligtvis gör 2010. Vi vill sträcka ut en hand här och åstadkomma en uppgörelse över blockgränserna med ett eller flera partier i den borgerliga regeringen som ser till att vi får ett robust mottagningsystem i Sverige som bär över val.

Vårt bud i detta är de fem punkter som finns i budgetmotionen, nämligen ett gemensamt ansvar där vi ser till att vi har en introduktionsperiod och ser över EBO, bättre svenska, ersättningssystem som är mer rättvisa än de vi har, kompletterande utbildningar för akademiker och yrkesutbildade och sist men inte minst en solidaritetsbonus som stöttar de kommuner som bär upp svensk flyktingmottagning. Det är det den här solidaritetsbonusen handlar om.

Det är vårt ingångsvärde i den dialog med regeringen som vi hoppas på för att hitta ett robust och hållbart mottagningssystem som håller över val.

Anf. 54 LARS JOHANSSON (s):

Fru talman! Jag tycker att Nyamko Sabuni förenklar frågeställningen om solidaritetsbidraget. Vi menar att en kommun som har tagit ett stort ansvar för flyktingmottagningen i Sverige, till exempel Södertälje, naturligtvis får särskilda kostnader. Det är kostnader som innebär att man till exempel måste ha fler lärare i skolan för barnen och fler personer som jobbar inom förskolan, att man kanske måste jobba mer med fritidsverksamhet och så vidare för att de här familjerna ska få en bättre och dragligare tillvaro.

Problemet är ju större om man har en stor koncentration med väldigt många från andra länder än om man har betydligt färre. Det är i det ljuset som solidaritetsbidraget ska ses. Det är ju därför vi tycker att det är en viktig handling från samhället och från staten att visa dessa kommuner uppskattning eftersom de har tagit ett väldigt stort ansvar.

Jag fortsätter ta Södertälje som ett exempel. Vi ska komma ihåg att under föregående år tog man där emot 1 059 flyktingar. I år till och med augusti har man tagit emot 723 flyktingar. Det visar att man i stort sett kommer att ta emot samma antal som föregående år.

Det har alltså inte skett någon förändring, som regeringen påstår, utan i stort sett samma koncentration som tidigare fortsätter. Då måste man börja ta nya grepp för att förändra situationen.

Jag beklagar, men jag tror inte på att Länsstyrelsen i Stockholms län lyckas med att vrida om det här så att Täby, Danderyd och Lidingö tar sin andel, för det jag ser av siffrorna är några tiotal. Man kommer inte tillnärmelsevis upp till den nivå som Södertälje har varit på under många år.

Anf. 55 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Jag tycker att det är jättebra att Socialdemokraterna också försöker utveckla sin politik på detta område. Jag hör vad ni säger. Direkt efter er budgetpresentation sade jag också till Ekot att jag välkomnar att ni kommer med idéer.

Det finns en utredning. Den kommer säkert att lyssna på er också. Jag hoppas verkligen att när utredningen lägger fram sina förslag kring hur mottagningssystemet, ersättningssystemet och så vidare ska fungera så finns ni där, redo att kunna fatta blocköverskridande beslut så att det här blir lite mer långsiktigt än det kan komma att bli annars. Jag välkomnar alltså de här idéerna. Men jag tycker faktiskt att utredningen ska få jobba i fred med de här stora frågorna som vi har att tampas med i framtiden.

Det är klart att vi vill ha bättre utbildning, och vi jobbar för fullt med utbildningssystemen. Jag kan också förstå Lars Johansson när han säger att de kommuner som tar emot behöver extra ersättning för till exempel barn, skola och så vidare. Ja, jag kan förstå det. Också den frågan hantearas faktiskt i den här utredningen.

Och jag tror inte att det är bara de som i dag tar emot många som behöver det. Jag tror att alla som tar emot flyktingar behöver extra resurser om de här barnen ska kunna klara sin skolgång. Och ju fler man tar emot, desto mer pengar måste det då bli. Men det är återigen framtida ersättningssystem, som vi måste kunna få titta på i lugn och ro. Jag vill inte ha ett ersättningssystem för bara vissa kommuner. Var drar vi gränsen för att ta emot för många? Hur ökar vi incitamenten för andra kommuner att ta emot, om vi ersätter dem som har tagit emot många de föregående tio åren? Det är väl ändå för framtiden vi måste se att flera ska kunna vilja ta emot dem som kommer.

Jag menar att det nu pågår ett samarbete mellan kommunerna, sedan länsstyrelserna fick det här ansvaret. Jag menar inte att de kommer att avlasta genom att flytta flyktingar från en kommun till en annan. Vad jag menar är att det solidariska mottagandet kan delas upp för framtiden.

Återigen: Om det var så att det bara var 14 kommuner i hela landet som inte tog emot flyktingbarn så skulle vi inte ha problem med några flyktingbarn i några anläggningar. Det här handlar om 14 kommuner som inte tar emot en enda flykting, inte ens ett flyktingbarn. Det är vad det handlar om. Det är alltså inte så att 275 av Sveriges kommuner tar emot flyktingbarn i dag. Så är det inte, Luciano. Flera kan också behöva ta emot flyktingbarn.

Sedan är det frågan om EBO. Jag hävdar fortfarande att det stora problemet inte är att människor under asyltiden, när man känner sig otrygg och inte vet vilket svar man ska få, faktiskt bor med människor som de känner och vars språk de kan prata och på så sätt får den tryggheten. Problemet är att många av dem också blir kvar i de här bostäderna. Jag tror att ungefär 55 procent av våra nyanlända som får permanent uppehållstillstånd blir kvar i egna boenden.

Jag vill inte klassificera den som har rätt till och bor i EBO som någon som har ett eget hem. Den tjänsteman som tror det, när personen kommer tillbaka till Migrationsverket och man frågar om personen har bostad och han eller hon säger ja – tror tjänstemannen det så vill jag säga rakt ut att han eller hon gör ett tjänstefel. Det finns nämligen ingen med EBO – inte många i alla fall – som klarar av att betala en egen bostad. De flesta är alltså inneboende.

Därför borde vi faktiskt ta ett större ansvar när det gäller att ge kommunplacering till dem som får permanent uppehållstillstånd. Det är där jag tror att vi behöver sätta in resurser, och det är där jag hoppas att utredningen också ska kunna se över: Hur gör vi för att placera så många som möjligt där det faktiskt finns förutsättningar?

Det kommer också fortsättningsvis vara så att det är storstäderna som kommer att bära det stora ansvaret, för det är storstadsregionerna där det också finns jobb. Sedan får vi hoppas att tillväxten också ska kunna hålla i hela landet så att vi kan få ut människor i andra kommuner runt om i landet. Men storstäderna kommer alltid att vara de som tar det stora ansvaret.

Anf. 56 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Utredningen ska få jobba ifred, säger integrationsministern. Jag hoppas hon säger det också till Fredrik Reinfeldt, när han besöker Malmö stad och sätter ned foten om hur det ska se ut. Nu är det ju inte längre bara en utredning, utan i dag får vi veta att det är två utredningar som ska få jobba ifred. Det enda man uppnår med det här är att man skjuter frågan framför sig, långt framför sig, till någon gång 2008 – förhoppningsvis 2009.

Vi står redan här och säger att det behövs åtgärder nu. Retoriken är luftig: Ja, jag tror också att det behövs mer resurser.

Ja, det är klart! Men då måste man se till och satsa, inte minst på de kommuner som under flera år bakåt i tiden varit de som ställt upp och tagit emot flyktingar. Det är det som är hela poängen med solidaritetsbonusen.

Det handlar om att från de generella kommunpengarna ta en summa och ge till de kommuner som har varit generösa i flyktingmottagandet för att stötta verksamheterna i skolan, bostadspolitiken och arbetsmarknadspolitiken. Det är ju det som hela den här grejen handlar om: att stötta de kommuner som bär upp svensk flyktingpolitik.

Jag hade hoppats på en lite mer offensiv regering i de här frågorna. Som sagt: Det lät helt annorlunda för ett år sedan och lite innan dess. Jag kan bara konstatera att det görs alldeles för lite på det här området, och det kan nog bero på, misstänker jag, att man inte är riktigt överens i Regeringskansliet mellan de olika partierna. Därför skjuter man frågan framför sig, och det drabbar människor i slutändan. Det är det som är det allvarligaste.

Anf. 57 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Statsministern har inte sagt något annat än det jag försöker säga nu. Han har inte föregått utredningen, utan det står i direktivet att tanken inte är att man ska tvångsplacera människor. Att vi säger att den arbetslöse ska söka jobb i hela jobbet är en sak, men det är inte samma sak som att tvångsflytta en person från en plats där han eller hon inte har jobb till en annan plats där han eller hon inte kommer att få jobb. Det är inte det som det handlar om. Det är klart att också nyanlända invandrare ska söka jobb i hela landet. Det är väl underförstått. Och får man ett jobb är det självklart också mycket lättare att flytta. Statsministern säger alltså ingenting annat än det som står i direktivet.

Det ska vara ett incitamentssystem. Grunden för placering ska vara att människor bor där det finns jobb. Vi ska bli bättre på information. Vi ska bli bättre på att få människor att förstå att om de vill ha goda förutsättningar att bygga sig en framtid så är det på vissa ställen som de hittar förutsättningar. Det handlar inte om att tvångsplacera eller om kommunarrest, som du föreslår.

Det behöver vidtas åtgärder nu, säger Luciano Astudillo. Ja, det behövs göras också under de tolv år som ni satt vid regeringsmakten. Det behövdes redan då. Varför gjorde man ingenting då?

Jag har sagt i denna talarstol att det viktiga i integrationspolitiken är att människor har arbete, kan försörja sig själva och får den värdighet en egen inkomst innebär, att barn får den utbildning de har rätt till och att

människor kan känna trygghet oavsett var i landet de bor. På samtliga dessa områden, kampen mot diskriminering inte minst, satsas stora resurser. Det är fler än någonsin som har jobb i dag. Jag tror inte någon skolminister har åstadkommit så stora förändringar som Jan Björklund håller på att åstadkomma i skolan i dag.

Jag sade i talarstolen tidigare – jag var kanske tuff då – och jag hävdar fortfarande att vi gör det vi lovade att göra. Ersättningssystem är någonting helt annat, och det tror jag att både du och jag kan vänta med för att se hur vi ska förbättra ersättningssystemet så att vi underlättar för kommunerna. Men att arbete ska stå i centrum, det löftet har vi hållit. Det kommer fler jobb, och fler jobbar också.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Svar på interpellation 2007/08:61 om den urbana utvecklingspolitiken

Anf. 58 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Luciano Astudillo har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att utveckla och inte avveckla den urbana utvecklingspolitiken.

I budgetpropositionen för 2008 föreslår regeringen inte ett avvecklande, utan ett inrättande, av en urban utvecklingspolitik. Det är den tidigare storstadspolitiken som avvecklas. Regeringens arbete med att bryta utanförskap sker genom den generella politiken. Det som genomförs inom arbete, utbildning, trygghet och tillväxt får positiva effekter för individer i utanförskap, liksom för områden som präglas av utanförskap.

Den tidigare projektbaserade storstadspolitiken har misslyckats med att minska utanförskapet. Levnadsvillkoren för människor som bor i många av våra städer skiljer sig kraftigt åt. Att förutsättningarna för att gå ut grundskolan med godkända betyg, liksom möjlighet till egenförsörjning och upplevd trygghet beror på vilken stadsdel vi bor i, är inte acceptabelt. Dessutom är områden som präglas av utanförskap inte längre enbart ett problem i våra storstadsregioner.

Mot bakgrund av detta är det glädjande att Luciano Astudillo och Socialdemokraterna välkomnar att fler kommuner omfattas av den urbana utvecklingspolitiken än av den storstadspolitik som Socialdemokraterna ansvarade för och som inte förmått bryta utanförskapet. Det är dock inte utökningen till fler kommuner och stadsdelar i sig som skiljer den urbana utvecklingspolitiken från sin företrädare.

Regeringen anser att de särskilda medel för projekt i stadsdelar som tidigare utbetalats inom storstadspolitiken inte är någon långsiktig lösning. Människor som lever i utanförskap i dessa stadsdelar behöver inga projekt. Människors förmågor och behov är varaktiga och förtjänar mer än tillfälliga insatser. Därför kommer regeringens arbete med att bryta utanförskapet inom en urban utvecklingspolitik att ske genom den generella politiken.

Den urbana utvecklingspolitiken bygger på att stärka människors egenmakt. Den ska därför ske i bred samverkan med aktörer på lokal ni-

vå, för det är endast de med lokalkännedom som är experter på vad som behöver göras just där de bor eller verkar. Människor måste ges förutsättningar att stärka sitt inflytande över den egna vardagen.

De lokala utvecklingsavtal som kommer att erbjudas kommuner syftar till en mer strategisk samverkan än vad som varit fallet tidigare. Avtalen avser nu att möjliggöra lokala partnerskap mellan statliga myndigheter, kommuner, privata aktörer och det civila samhället för genomförandet av det lokala utvecklingsarbetet. Detta ger möjlighet till högre kvalitet i användningen av exempelvis strukturfondsmedel för urban utveckling. Vidare ska myndigheter som genom sina ordinarie uppdrag är aktiva inom områdena arbete, utbildning, trygghet och tillväxt få möjlighet till lokal flexibilitet i sin verksamhet.

Den urbana utvecklingspolitik som regeringen ansvarar för har ett långsiktigt perspektiv. Den kommer inte att avvecklas utan utvecklas i samråd med dem som berörs. I april i år bjöd jag in till ett möte med myndigheter och kommuner för att diskutera den urbana utvecklingspolitikens framtid. Samrådet fortsätter under hösten med en hearing samt ett möte på politisk nivå med kommunala företrädare i november.

Utgångspunkten för den urbana utvecklingspolitiken är att minska antalet stadsdelar som präglas av utanförskap samt att förbättra förutsättningarna för storstäders och större städers bidrag till hela Sveriges konkurrenskraft. Regeringens generella politik ska ge alla människor möjligheter till egenförsörjning och större delaktighet i samhället.

Vi ska avveckla utanförskapet, inte den urbana utvecklingspolitiken.

Anf. 59 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Det är flera delar i svaret som jag är beredd att hålla med om. Mycket handlar nämligen om den gamla storstadspolitiken. Man har bara valt att döpa om den.

Det fanns lokala utvecklingsavtal där man förhandlade med de nationella myndigheterna och kommunerna om att få jobba ihop. Det fanns ett underifrånperspektiv. Det var kanske inte tillräckligt mycket i alla dess delar, och det behövde förbättras, absolut, med den ingången fanns och den var viktig. Det fanns också en insikt om att dessa projekt, som ju blev av, var bra verksamheter och blev en del av de ordinarie strukturerna.

Skillnaden är väl att vi satsade resurser i stället för att bara prata om att satsa på dessa områden. Vi såg till att det fanns pengar, 2 miljarder mer, riktat till just de områdena. Och det fanns, vilket Sabuni borde känna till nu när hon blivit varm i kläderna och jobbar i Regeringskansliet, en ambition att vidga storstadspolitiken till att omfatta fler kommuner än tidigare. Att hävda att detta är något nytt är att inte säga hela sanningen.

Jag vill bestämt hävda att det som var den gamla storstadspolitiken numera kallas den urbana utvecklingspolitiken.

Låt oss undersöka vad det egentligen har handlat om. Ett av regeringens stora nummer för ett år sedan handlade om att minska utanförskapet och därmed segregationen. Inte minst bar Folkpartiet den fanan högt och sade: Vi ska göra någonting. Vi ska bryta segregationen.

Ett år efter valet kan vi konstatera att det är helt andra stadsdelar som den borgerliga regeringen valt att prioritera. Man har valt att prioritera

helt andra områden och helt andra människor. Förmögenhetsskatten som tas bort gynnar inte dem som bor i de utsatta områdena. När fastighets- skatten läggs om är det de som bor i de absolut största villorna i Stock- holms stad och Stockholms kranskommuner som gynnas av det. Man gör generella skattesänkningar som gynnar dem som redan har mest. När man väl fick möjlighet att prioritera, ja då valde man helt andra områden och helt andra människor.

Jobben kommer, säger Sabuni, och de blir fler. Det är jättebra. Märk- ligt vore det väl annars med tanke på den högkonjunktur Sverige är inne i, och inte bara Sverige, utan hela Europa. Jobben blir fler, men kvar på arbetsförmedlingarna står de människor som befinner sig allra längst från arbetsmarknaden.

Mauricio Rojas, Folkpartiets tidigare talesman i integrationsfrågor, har sagt: Regeringen är på väg att misslyckas med integrationspolitiken. Man missar chansen. Det är alltså Mauricio Rojas ord, inte mina. Detta sade han den 16 september i år, det vill säga efter nystartsjobbets och instegsjobbets införande och efter allt annat som regeringen genomfört. Det var i och för sig före budgetmotionen, men den måste ha varit klar den 16 september. Regeringen är på väg att missa chansen, att misslyck- as, med ett av sina huvudnummer. Det är ord från den förre integrations- politiske talesmannen för Folkpartiet. Det tycker jag är det absolut allvar- ligaste.

Anf. 60 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Den debatt vi nu för är en av de allra viktigaste för väl- digt många människor som kommer till vårt land.

Jag skulle vilja se på detta från ett lite annorlunda perspektiv. Vi talar så lätt om de många problem som finns, men man kan också vända på det hela och se vilka otroliga möjligheter det finns för många människor som kommer hit. Statsrådet är själv en god representant för dessa möjligheter.

Eftersom det i den förra debatten nämndes några orter vill jag berätta att jag under den senaste tiden varit på flera besök i Södertälje och även i Helsingborg. Låt mig här ta Södertälje som exempel. Jag uppfattar att Södertälje i första hand har många möjligheter och att man där, trots de stora flyktingströmmar som kommit dit under de senaste åren, inte minst från Irak som Lars Johansson också skildrade, av olika skäl lyckats väl- digt väl med integrationsarbetet.

När jag gjorde ett besök på Södertälje sjukhus kunde jag se att många unga människor som kommer från andra länder under senare år fått jobb på sjukhuset. Det var mycket glädjande att se vilken stor insats de gör i det svenska samhället på det området.

Jag gästade, fru talman, nyligen även ABF av alla organisationer i Södertälje. Där såg jag ett annat exempel på vad det civila samhället kan ge för möjligheter. Man hade nämligen en väl utvecklad organisation för att hjälpa unga mammor med utländska språk som modersmål att ta del av och lära sina barn svenska sånger, traditioner och så vidare. Därige- nom kan de komma i kontakt med andra svenskar på ett sätt som kanske inte är möjligt om de bara vistas i sin egen grupp.

Jag tror att om man kunde inrikta den typen av verksamheter på spe- ciellt företagsamheten lite mer så att den fick ännu större incitament att anställa många människor som kommer utifrån och har väldigt stora kun-

skaper. Jag brukar lite rätt säga att vi nu har världens bäst utbildade taxi-förarkår.

De skulle kunna göra väldigt mycket större insatser. De har ofta med sig en väldigt fin utbildning som vi i Sverige inte tar vara på i tillräcklig utsträckning. Det beror naturligtvis ofta på språksvårigheter. Men när det väl är övervunnet kan de säkert göra väldigt fina insatser.

Mot detta kan jag berätta att jag besökte en Amsverksamhet i Breddäng för några år sedan, ett besök som var väldigt nedslående. Det var det inte för att Ams är nedslående utan för att jag uppfattade att det där fanns en helt annan attityd än den jag mött i Södertälje. Man var passivt sökande till jobb framför allt för att man skulle kvalificera sig för nya arbetslöshetsunderstöd.

Jag tror att det färligaste av allting är om vi inte ser till att de som kommer hit har hopp om framtiden utan blir passiviserade. Södertälje har gjort många saker som har varit väldigt bra.

Anf. 61 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Det är jättebra att Luciano är nöjd med urban utvecklingspolitik. Jag har aldrig sagt att vi inte ska behålla det som är bra med den så kallade storstadspolitiken. Vi bygger utifrån det som storstadspolitiken gjorde, men vi ändrar på lite saker.

Det blir inga projektpengar. Det är inte något problem. Tvärtom är det väldigt många kommuner som ändå eftersträvar att få teckna utvecklingsavtal med staten utan att dessa pengar finns med i bilden.

De inser ändå att det viktigaste sker när myndigheterna får en bättre styrning och kan göra skillnad lokalt på det område som de är satta att arbeta med. Det gäller till exempel Arbetsmarknadsverket, Ams, skolmyndigheter och så vidare.

Det är bara lokalt man kan avgöra exakt vad det är man vill ha stöd och hjälp med för att få bättre resultat i de områden som klassas som utanförskapsområden.

Luciano kanske inte inser att när man avskaffar förmögenhetsskatten är det ett led för att se till att vi ger förutsättningar och möjligheter för flera jobb och bland annat förlänga den högkonjunktur som han talar om. Den talar Socialdemokraterna ofta om.

När vi säger att det skapas jobb nu under borgerlig regering beror det bara på konjunkturen och ingenting annat. De jobb som skapades under Socialdemokraternas regering var Socialdemokraternas förtjänst. Jag tror att ni får vara lite konsekventa här. Jag kan i varje fall säga att alla bedömare säger att en tredjedel av de jobb som skapas beror just på regeringens politik.

Fastighetsskatten var en orättvis skatt. Den slog fel. Den avskaffas inte, utan den förändras för att göras lite mer rättvis.

Det behövs ytterligare åtgärder på integrationsområdet. Det inser vem som helst. Vi har precis gjort vårt första år. Det är väl ingen som någonsin har påstått att det utanförskap som vi ärvde skulle vara löst efter ett år.

Det är väl ens ingen som påstår att det utanförskap som vi ärvde kommer att vara löst efter mandatperioden. Det kommer att vara bättre

Prot. 2007/08:18
30 oktober

Svar på
interpellationer

och bli bättre, men problemet kommer inte att vara löst. Så djupt är problemet.

Ni tog över när det fanns ungefär tre utanförskapsområden. I dag har vi 157 enligt de parametrar som Folkpartiet mäter utifrån när vi tog över. Det kommer att ta tid. Det handlar om många människor i utanförskapet.

Visst behövs flera åtgärder. Vi avser att återkomma med flera åtgärder i vårpropositionen. Det kan jag försäkra Luciano Astudillo.

Sedan vill jag säga något om förmögenhetsskatten. Socialdemokraterna var med och medverkade till att de allra rikaste i Sverige inte behövde betala förmögenhetsskatten. Nu ser vi till att alla slipper göra det.

Vi hoppas att pengarna ska användas till att utveckla vår arbetsmarknad och vårt näringsliv. Det är tanken.

Anf. 62 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Den debatt som vi har nu, Gunnar Andrén, handlar inte om dem som kommer hit och flyktingmottagningen. Det var debatten innan. Den här handlar om det som Folkpartiet kallade för utanförskapsområden och segregationen i stort i vårt samhälle. De har förvisso med varandra att göra. Så är det absolut. Segregationen förstärks när flyktingmottagningen bra riktas till de områdena.

Det handlar om den fattigdom i stort vi ser i dessa områden som har vuxit fram under lång tid. Det är väldigt viktigt att vara ödmjuk inför den stora utmaning det är. Det problemet är ingenting unikt för Sverige. Det handlar om migrationsströmmarna och de stora utmaningar de ger oss i Sverige men också i andra länder i Europa. Det är en av de stora ödesfrågorna framöver.

Man pekar på oss och säger: Ni misslyckades totalt. Man ska vara lite ödmjuk och komma ihåg att det inte var helt enkla frågor att hantera. Jag tror i och för sig att något som Gunnar Andrén tog upp är väldigt viktigt. Det är att ha ett positivt anslag till mångfalden.

Det finns många möjligheter för Sverige med den mångfald som vi har. Vi talar 200 olika språk i vårt land och kan kommunicera med övriga världen. Det bidrar till möjligheter i handel och företagande, som Sabuni var inne på. Så är det absolut. Det finns mycket med mångfalden som ger oss många möjligheter.

Det stora problemet och bekymret för mig är de politiska prioriteringar som görs. Segregationen går inte att prata bort. Den försvinner inte för att man döper om storstadspolitiken till urban utvecklingspolitik.

Det är en större utmaning än så. Har Sabuni inte förstått det är det allvarigt. Samtidigt vidgar ni klyftorna i vårt samhälle genom att ge mer till dem som har mycket mer.

Ni har också gett er på dem som är arbetslösa och sjuka. Det är de som har fått dra det tunga lasset första året. Ni klyver samhället och ökar klyftorna, och därmed förstärks också segregationen på sikt.

Sverige har stora förutsättningar att lyckas lite bättre med integrationen än många andra länder. Nu senast var det Migrant Integration Policy Index som visade att Sverige som land är bra på att ta emot flyktingar. Man jämförde de 25 EU-länderna. På 140 olika kriterier var Sverige bäst i klassen, och Estland var sämst.

Med detta sagt finns väldigt mycket kvar att göra. Sabuni väljer att inte ens kommentera det Mauricio Rojas sade om att regeringen är på

väg att misslyckas. Det väljer hon bort att tala om över huvud taget. Det andra stora beskedet är att det inte blir några fler projektpengar. Det blir inga pengar över huvud taget. Sabuni ska fortsätta att försöka prata bort segregation.

Där finns en tydlig kontrast. Vår partiledare Mona Sahlin har i ett tal sagt att till valet år 2010 kommer det att finnas en satsning på Sveriges miljonprogramsområden. Det är en miljardsatsning på Sveriges miljonprogram. Det tror vi är det långsiktigt hållbara. Vi omfördelar resurser från dem som har mycket till dem som har lite.

Jag har en sista kort fråga. Rojas säger här att problemet egentligen inte är Folkpartiet utan att Folkpartiet inte får genomslag för sin politik. Vad är det för politik som Sabuni inte får genomslag för? Försök att svara på frågorna den här gången.

Anf. 63 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Jag blir ibland road av att debattera med Luciano Astudillo. Å ena sidan ska jag vara ödmjuk och inte peka på Socialdemokraterna och de misslyckanden de åstadkom, eftersom det är komplexa och svåra frågor. Å andra sidan kan han peka på mig och att jag redan efter ett år riskerar att misslyckas, eftersom min partikamrat säger det.

Med stor respekt för det måste jag säga att det bara har gått ett år. Vi har gjort en stor satsning, och vi återkommer. Det var väl ingen som trodde att utanförskapsproblemen skulle lösas på ett år?

Tala gärna som våra misslyckanden om du vill. Men då måste du också ta tillbaka det på dig själv. Det gick tolv år, och utanförskapet ökade. Vi ärvde ett stort utanförskap som vi också erkände skulle bli svårt att lösa.

Men vi har identifierat ett antal områden som vi menar är viktiga att satsa på. Det är arbete till fler, bättre skola för barn, bättre trygghet för alla och framför allt kampen mot diskriminering. Och där, Luciano Astudillo, levererar vi. Du väljer att inte se det, men vi levererar.

Ibland vet jag inte vad du har för definition på vad integration är. Är det att man ska ha svenska kompisar, bo med svenskar och fira midsommar? Jag vet inte om det är det du pratar om ibland. Men om vi talar om arbete och utbildning så levererar vi. Det är klart att det inte kommer att vara löst på ett år.

Jag blir förvånad över att du tar upp rapporten om att Sverige är bra. Det inser väl vem som helst att Sverige är bra på lagar! Vi har myndigheter, lagar och allt möjligt. Det är inte det vi ska slå oss för bröstet för, utan det är för den konkreta politiken. Hur hanterar vi lagar? Hur ser vi till att människors rättigheter uppfylls? Det är där vi – eller *ni* – har misslyckats. Det är det vi försöker rätta till nu.

Återigen: Det har bara gått ett år. Visst har vi strukturen på plats, men strukturen måste också fyllas med innehåll. Det är det som Socialdemokraterna misslyckades med.

Man har lovat 15 miljarder till utanförskapsområdena – till miljonprogramsområden. Det är absolut lätt att prata. Men det finns egentligen ännu inte speciellt mycket innehåll. Och framför allt finns det bara finansiering för 500 000, tror jag, för 2010. Sedan hoppas man att näringslivet ska kunna lägga 5 miljarder och kommunerna 5 miljarder.

Men man kan väl teckna ned en politik först, åtminstone. Vad är det man vill göra innan man börjar lova pengar? Återigen är det inte projekt-pengar som behövs i de här områdena. Vad som behövs är att den generella politiken ska fungera och att man med hjälp av utvecklingsavtal ser till att den generella politiken når också de människor som bor i utanförskapsområden. Den generella politiken riskerar alltid att inte nå dem som behöver den mest om man inte ser till att göra någonting åt det. Det är där utvecklingsavtalen kommer in i bilden, och det är där de kommer att vara viktiga. Det är detta vi kommer att använda dem till; vi ska se till att den generella politiken når dem som behöver det mest. Det är människor i de här områdena som ni återigen lovar en massa miljarder utan att ännu ha något reellt innehåll i dem.

Anf. 64 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Jag tycker att det är ganska roligt att debattera med Sabuni också, även om jag inte alltid håller med henne. Jag ser inget problem i att fler personer med annan bakgrund firar midsommar. Tvärtom skulle jag tycka att det var rätt trevligt. Jag hoppas att inte Sabuni tycker att det är ett problem.

Nej, jag tror inte att segregationsfrågorna löses på ett år. Men i tangentens riktning ser man att ni i den politik ni för ökar klyftorna, sänker skatten för de mest förmögna, ger mer pengar till dem som har de absolut största villorna och slösar bort ett år. Ni väljer bort att satsa resurser.

Den generella politiken är jätteviktig i miljonprogrammen i hela Sverige, i alla kommuner som har miljonprogram – javisst! Men den generella politiken behöver pengar och resurser för att kunna hjälpa de människor som behöver extra stöd i skolan. Det behövs pengar för att bygga bättre bostäder i vissa områden där trångboddheten har blivit ett problem.

Jobben är jätteviktiga! Men regeringen är på väg att misslyckas, Sabuni. Det är inte jag som säger det utan en tidigare talesman i ditt parti. Det är inte jag som säger det. Och det här är efter instegsjobben och efter nystartsjobben. Där har ni hitintills bara pratat om diskrimineringen. Hitintills har ni inte gjort någonting på det området. Under ett helt år har ni aviserat att ni ska slå ihop lagen och ombudsmännen. Det är välkommet, och det är bra. Men på sikt ska ni också dra ned på resurserna, vilket är allvarligt på det här området.

Jag kommer att stå här och kritisera, för vi har ett förlorat år bakom oss. Ni har gett mer till dem som har mycket och struntat i de områden som ni har kallat för utanförskapsområden. Vi har en politik som vi kommer att komma fram till 2010. Det är en konkret politik på det här området. Och där kommer det att finnas pengar!

Anf. 65 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Det hjälper inte hur många gånger du säger att vi har misslyckats och att vi ger till dem som redan har, Luciano Astudillo. Nu finns nämligen facit. Fler än någonsin jobbar. En tredjedel av nystartsjobben har gått till personer med invandrarbakgrund, till exempel.

Jag önskar nu också att vi – framför allt kommunerna – ska bli bättre på att utnyttja instegsjobben för de nyanlända. Där har vi en stor utmaning. De grupper som kommer nu måste vi se till att få ut på arbetsmark-

naden så fort som möjligt. Det är den politik vi kommer att fortsätta att bedriva.

Med all respekt – nej, regeringen är inte på väg att misslyckas. Men regeringen behöver göra mer. Och regeringen lovar att återkomma med ytterligare åtgärder på detta område.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2007/08:18
30 oktober

Svar på
interpellationer

11 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämnds-sammanträde

Tredje vice talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens sammanträden fredagen den 5 oktober och fredagen den 12 oktober inkommit.

12 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2007/08:FPM14 Rapport om samstämmighet för utveckling inom EU
KOM(2007)545 till utrikesutskottet

13 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Justitieutskottets betänkande 2007/08:JuU2
Utrikesutskottets betänkande 2007/08:UU3
Socialutskottets betänkande 2007/08:SoU2
Trafikutskottets betänkande 2007/08:TU2
Kulturutskottets utlåtande 2007/08:KrU2

14 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Propositioner
2007/08:16 Ändrade regler för CFC-beskattning, m.m.
2007/08:19 Sänkt kapitalvinstbeskattning för fåmansföretagare åren 2007–2009
2007/08:27 Avskaffad statlig fastighetsskatt, m.m.
2007/08:29 Sänkta socialavgifter för vissa delar av tjänstesektorn
2007/08:31 Ändrade regler om gallring av åtalsunderlåtelse för unga lagöverträdare

Skrivelse
2007/08:33 Redovisning av kartläggning av systemet med vinstandelsstiftelser

Sammansatta utrikes- och försvarsutskottets betänkande
2007/08:UFöU1 Svenskt deltagande i Förenta nationernas och Afrikanska unionens gemensamma fredsfrämjande insats i Darfur

Arbetsmarknadsutskottets betänkande
2007/08:AU2 En jobbgaranti för ungdomar

15 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 26 oktober

2007/08:84 Slavliknande förhållanden på svensk arbetsmarknad

av *Sven-Erik Österberg* (s)
till arbetsmarknadsminister *Sven Otto Littorin* (m)

2007/08:85 Ams styrelse

av *Sven-Erik Österberg* (s)
till arbetsmarknadsminister *Sven Otto Littorin* (m)

2007/08:86 Regeringens och EG-kommissionens uppfattning om marknadshyror m.m.

av *Carina Moberg* (s)
till statsrådet *Mats Odell* (kd)

den 29 oktober

2007/08:87 Verksamhet med programmerade datorer för spel

av *Monica Green* (s)
till näringsminister *Maud Olofsson* (c)

2007/08:88 Väpnad konflikt i Irak och Afghanistan

av *Kalle Larsson* (v)
till utrikesminister *Carl Bildt* (m)

2007/08:89 Rätten till skydd undan väpnad konflikt

av *Kalle Larsson* (v)
till statsrådet *Tobias Billström* (m)

2007/08:90 Lärandet om hållbar utveckling

av *Mats Pertoft* (mp)
till utbildningsminister *Jan Björklund* (fp)

2007/08:91 Illegal rovdjursjakt med snöskoter

av *Helena Leander* (mp)
till jordbruksminister *Eskil Erlandsson* (c)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 13 november.

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 30 oktober

2007/08:183 Kattansvarsutredning

av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2007/08:184 Barn som bevittnar våld

av *Lena Olsson* (v)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:185 Rätten att välja kommunal hemtjänst

av *Eva Olofsson* (v)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2007/08:186 Tvångsäktenskap

av *LiseLotte Olsson* (v)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:187 Borttagandet av klusterbomber från svenskt försvar

av *Ameer Sachet* (s)
till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2007/08:188 Transportstyrelsen till Karlstad

av *Lars Mejern Larsson* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2007/08:189 Ekoparker som skyddad areal

av *Ann-Kristine Johansson* (s)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2007/08:190 Investeringar i järnvägar i Jönköpings län

av *Carina Hägg* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2007/08:191 Investeringar i vägar i Jönköpings län

av *Carina Hägg* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 13 november.

17 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 29 oktober

2007/08:112 Sveriges överkonsumtion av resurser

av *Britta Rådström* (s)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2007/08:115 Främmande arter i svensk miljö

av *Hans Olsson* (s)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

Prot. 2007/08:18
30 oktober

den 30 oktober

2007/08:131 Utbildningen av rektorer

av *Mats Gerdau* (m)

till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

2007/08:150 Barns och ungdomars läsvanor

av *Lars-Ivar Ericson* (c)

till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 13 november.

18 § Kammaren åtskildes kl. 18.56.

Förhandlingarna leddes
av andre vice talmannen från sammanträdets början till ajourneringen kl.
15.57 och
av tredje vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

CHARLOTTE RYDELL

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Återkallelse av motion.....	1
3 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation	1
4 § Svar på interpellation 2007/08:46 om låginkomsttagares ställning på bostadsmarknaden	2
Anf. 1 Statsrådet MATS ODELL (kd)	2
Anf. 2 HILLEVI LARSSON (s).....	3
Anf. 3 Statsrådet MATS ODELL (kd)	4
Anf. 4 HILLEVI LARSSON (s).....	4
Anf. 5 Statsrådet MATS ODELL (kd)	5
Anf. 6 HILLEVI LARSSON (s).....	6
Anf. 7 Statsrådet MATS ODELL (kd)	7
5 § Svar på interpellation 2007/08:47 om golf som avdragsberättigad friskvård	8
Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (m).....	8
Anf. 9 CARL B HAMILTON (fp)	8
Anf. 10 CECILIA WIDEGREN (m)	9
Anf. 11 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	10
Anf. 12 LARS ELINDERSON (m).....	11
Anf. 13 GÖRAN MONTAN (m)	12
Anf. 14 Finansminister ANDERS BORG (m).....	12
Anf. 15 CARL B HAMILTON (fp)	14
Anf. 16 CECILIA WIDEGREN (m)	15
Anf. 17 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	15
Anf. 18 LARS ELINDERSON (m).....	16
Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (m).....	16
Anf. 20 CARL B HAMILTON (fp)	17
Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (m).....	18
6 § Svar på interpellation 2007/08:51 om skatt på alkohol beställd via Internet	18
Anf. 22 Finansminister ANDERS BORG (m).....	18
Anf. 23 LAILA BJURLING (s)	19
Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (m).....	20
Anf. 25 LAILA BJURLING (s)	21
Anf. 26 Finansminister ANDERS BORG (m).....	22
Anf. 27 LAILA BJURLING (s)	23
Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (m).....	24
7 § Svar på interpellation 2007/08:65 om skatteundandragande och regelkrångel.....	24
Anf. 29 Finansminister ANDERS BORG (m).....	24
Anf. 30 MARIE ENGSTRÖM (v)	25
Anf. 31 FINN BENGTTSSON (m)	26
Anf. 32 FREDRIK OLOVSSON (s)	27
Anf. 33 RAIMO PÄRSSINEN (s).....	27
Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (m).....	28

Anf. 35	MARIE ENGSTRÖM (v)	30
Anf. 36	FINN BENGTTSSON (m)	31
Anf. 37	FREDRIK OLOVSSON (s)	31
Anf. 38	RAIMO PÄRSSINEN (s)	32
Anf. 39	Finansminister ANDERS BORG (m)	32
Anf. 40	MARIE ENGSTRÖM (v)	33
Anf. 41	Finansminister ANDERS BORG (m)	34
8 §	Svar på interpellation 2007/08:67 om EU:s centralisering	34
Anf. 42	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	34
Anf. 43	MAX ANDERSSON (mp)	35
Anf. 44	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	36
Anf. 45	MAX ANDERSSON (mp)	38
Anf. 46	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	38
Anf. 47	MAX ANDERSSON (mp)	39
Anf. 48	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	40
	Ajournering	41
	Återupptagna förhandlingar	41
9 §	Svar på interpellation 2007/08:45 om styrning av flyktingmottagandet	41
Anf. 49	Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	41
Anf. 50	LUCIANO ASTUDILLO (s)	42
Anf. 51	LARS JOHANSSON (s)	43
Anf. 52	Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	44
Anf. 53	LUCIANO ASTUDILLO (s)	45
Anf. 54	LARS JOHANSSON (s)	46
Anf. 55	Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	46
Anf. 56	LUCIANO ASTUDILLO (s)	48
Anf. 57	Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	48
10 §	Svar på interpellation 2007/08:61 om den urbana utvecklingspolitiken	49
Anf. 58	Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	49
Anf. 59	LUCIANO ASTUDILLO (s)	50
Anf. 60	GUNNAR ANDRÉN (fp)	51
Anf. 61	Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	52
Anf. 62	LUCIANO ASTUDILLO (s)	53
Anf. 63	Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	54
Anf. 64	LUCIANO ASTUDILLO (s)	55
Anf. 65	Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	55
11 §	Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämnds-sammanträde	56

12 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	56
13 § Förnyad bordläggning.....	56
14 § Bordläggning.....	56
15 § Anmälan om interpellationer.....	57
16 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	58
17 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	58
18 § Kammaren åtskildes kl. 18.56.....	59

Prot. 2007/08:18
30 oktober
